

Bruksela, 24 października 2023 r.
(OR. en)

14280/23

POLMAR 53	MARE 23
POLGEN 145	JAI 1326
POLMIL 271	CSDP/PSDC 709
CYBER 245	CFSP/PESC 1404
HYBRID 71	ENV 1137
RELEX 1190	PECHE 443
COMAR 41	TRANS 422
MAR 125	PROCIV 70

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitety Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie zaktualizowanej strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego (EUMSS) i towarzyszącego jej planu działania

W załączniku delegacje otrzymują wspomniane wyżej konkluzje Rady, zaktualizowaną strategię UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego i towarzyszący jej plan działania w brzmieniu zatwierdzonym przez Radę (do Spraw Ogólnych) w dniu 24 października 2023 r.

KONKLUZJE RADY

**w sprawie zaktualizowanej strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego (EUMSS)
i towarzyszącego jej planu działania**

Rada Unii Europejskiej,

PRZYWOŁUJĄC:

- strategię Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego z 24 czerwca 2014 r.¹ oraz pierwszy plan działania z 17 grudnia 2014 r.²;
- konkluzje Rady w sprawie zmiany planu działania dotyczącego strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego (EUMSS) z 26 czerwca 2018 r.³;
- konkluzje Rady z 22 czerwca 2021 r. w sprawie bezpieczeństwa morskiego⁴;
- konkluzje Rady w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami z 13 grudnia 2022 r.⁵;
- Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony – dla Unii Europejskiej, która chroni swoich obywateli, swoje wartości i interesy oraz przyczynia się do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa z 21 marca 2022 r.⁶;
- wspólny komunikat w sprawie aktualizacji strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego i jej planu działania „Udoskonalona strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego w obliczu zmieniających się zagrożeń morskich”⁷,

¹ Dok. 11205/14.

² Dok. 17002/14.

³ Dok. 10494/18.

⁴ Dok. 9946/21.

⁵ Dok. 15973/22.

⁶ Dok. 7371/22.

⁷ Dok. 7311/23 + ADD 1.

1. ZATWIERDZA niniejszym zaktualizowaną strategię UE w zakresie bezpieczeństwa morskigo i towarzyszący jej plan działania w wersji przedstawionej w załącznikach do niniejszych konkluzji; strategia i plan działania zastępują strategię UE w zakresie bezpieczeństwa morskigo z 2014 r. i zmieniony plan działania z 2018 r. oraz opierają się na ich osiągnięciach; EUMSS i towarzyszący jej plan działania mają na celu wzmocnienie regionalnej i międzynarodowej roli UE oraz dalsze zabezpieczenie dostępu UE do obszaru morskigo, który staje się przedmiotem coraz intensywniejszych sporów, zwłaszcza w świetle skutków rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;
2. PRZYPOMINA, że od 2014 r. ramy rozwiązywania problemów związanych z bezpieczeństwem na morzu stanowi strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskigo oraz plan działania. Efektem strategii było zacieśnienie współpracy między organami cywilnymi i wojskowymi, w szczególności w drodze wymiany informacji. Pomogła ona w promowaniu opartego na przepisach zarządzania na morzu i wzmocnienia współpracy międzynarodowej. Jej celem jest wzmocnienie autonomii i zdolności UE do reagowania na rosnące zagrożenia dla bezpieczeństwa morskigo, a także zwiększenie ogólnej orientacji w obszarze morskim;
3. PODKREŚLA, że zaktualizowana EUMSS określa ramy umożliwiające UE podejmowanie dalszych działań w celu ochrony jej interesów na morzu oraz ochrony jej obywateli, wartości i gospodarki, przy jednoczesnym promowaniu zasad międzynarodowych i pełnym przestrzeganiu instrumentów międzynarodowych, w szczególności Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS);
4. ZWRACA UWAGĘ, że zaktualizowany plan działania EUMSS zostanie wdrożony przez UE i jej państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami i w ścisłej współpracy z krajami i organizacjami o podobnych poglądach;

5. WZYWA wszystkie podmioty wdrażające, w szczególności państwa członkowskie, Komisję i Wysokiego Przedstawiciela, do ścisłej współpracy między sobą oraz, w stosownych przypadkach, z innymi organami i agencjami UE w celu wdrożenia strategii i towarzyszącego jej planu działania, w oparciu o osiągnięcia EUMSS od 2014 r., zapewniając spójność z innymi politykami sektorowymi UE i wykorzystując odpowiednie instrumenty i działania polityczne, zgodnie z ogólnymi wytycznymi Strategicznego kompasu; PRZYPOMINA, że plan działania podlega regularnemu przeglądowi i aktualizacji, o ile będzie to wymagane;
6. APELUJE o ukierunkowane i regularne składanie sprawozdań z wdrażania planu działania, w tym za pośrednictwem Grupy Roboczej ds. Zagadnień Morskich – EUMSS, aby ułatwić wymianę najlepszych praktyk, a także zwiększyć świadomość i monitorowanie działań wdrożeniowych, monitorować postępy, oceniać zagrożenia i wyzwania oraz eliminować wszelkie luki;
7. ZWRACA SIĘ do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela o przedłożenie Radzie wspólnego sprawozdania z postępu prac wraz z wkładem państw członkowskich trzy lata po zatwierdzeniu strategii przez Radę.

Zaktualizowana strategia UE w zakresie bezpieczeństwa morskigo

I. WPROWADZENIE

Bezpieczeństwo morskie ma kluczowe znaczenie dla Unii Europejskiej (UE) i jej państw członkowskich. Państwa członkowskie UE tworzą razem największą na świecie wyłączną strefę ekonomiczną. Gospodarka UE jest w dużym stopniu uzależniona od bezpiecznych i chronionych oceanów: w przypadku ponad 80 % światowego handlu stosuje się transport drogą morską, około dwie trzecie światowych zasobów ropy naftowej i gazu pochodzi ze źródeł morskich albo zasoby te transportuje się drogą morską¹, a 99 % światowych przepływów danych przekazuje się za pomocą kabli podmorskich². Aby zapewnić skuteczne zarządzanie oceanami, chronić je oraz dno morskie i wykorzystać pełny potencjał zrównoważonej niebieskiej gospodarki³, światowy obszar morski musi być bezpieczny.

Od 2014 r. ramy rozwiązywania problemów związanych z bezpieczeństwem na morzu stanowi strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskigo (EUMSS) oraz plan działania⁴. Efektem strategii było zacieśnienie współpracy między organami cywilnymi i wojskowymi, w szczególności w drodze wymiany informacji. Pomogła ona w promowaniu opartego na przepisach zarządzania na morzu i wzmocnieniu współpracy międzynarodowej. Strategia wzmocniła autonomię UE i jej zdolności do reagowania na zagrożenia związane z bezpieczeństwem morskim⁵.

Niniejsza strategia opiera się na strategii EUMSS 2014 i ją zastępuje. Nadal przyświecają jej zasady strategii EUMSS 2014: podejście międzysektorowe, integralność operacyjna, poszanowanie przepisów międzynarodowych – prawa międzynarodowego, praw człowieka i demokracji oraz pełna zgodność z postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) – i multilateralizm polityki morskiej.

¹ Dok. 10729/22.

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf)

³ Dok. 8810/21.

⁴ Dok. 11205/14 i 10494/18.

⁵ Dok. 9946/21.

Niniejsza strategia szczególnie uwzględnia każdy z europejskich basenów i podobszarów mórz, a mianowicie Ocean Atlantycki, Morze Bałtyckie, Morze Czarne, Morze Śródziemne, Morze Północne, Ocean Arktyczny i regiony najbardziej oddalone⁶. Jednak fakt, że bezpieczeństwo morskie w którejkolwiek części świata nieuchronnie wpływa na resztę świata oznacza, że interesy UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego mają charakter globalny.

UE odgrywa coraz ważniejszą rolę jako podmiot zapewniający bezpieczeństwo morskie na świecie, prowadząc własne operacje morskie, np. Atalanta⁷ i IRINI⁸, realizując koncepcję skoordynowanej obecności na morzu (CMP)⁹ oraz propagując morską orientację sytuacyjną i współpracując z wieloma partnerami zewnętrznymi. Ponadto systemy operacyjne nadzoru morskiego i granicznego programu Copernicus, wdrażane przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) oraz Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), służą do zapewniania obserwacji z przestrzeni kosmicznej i uzupełniają usługi nawigacyjne satelitów Galileo.

W ogólnym otoczeniu strategicznym zachodzą drastyczne zmiany. Zważywszy na kryzys klimatyczny i degradację środowiska, stały rozwój różnych form nielegalnego handlu i grabieży zasobów morskich, w tym nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (połowy NNN), zagrożenia dla krytycznej infrastruktury morskiej i skutki nielegalnej i nieuzasadnionej agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy, od UE, jako międzynarodowego gwaranta bezpieczeństwa, wymaga się więcej działań.

⁶ Obszar morski UE obejmuje wody terytorialne państw członkowskich UE, wyłączne strefy ekonomiczne i szelf kontynentalny zgodnie z definicją zawartą w Konwencji Narodów Zjednoczonych z 1982 r. o prawie morza, jak również wszystkie przewidziane w niej legalne sposoby korzystania z mórz i oceanów.

⁷ <https://eunavfor.eu/>

⁸ <https://www.operationirini.eu/>

⁹ Dok. 6256/22 i 6255/22.

Bazując na unijnym Strategicznym Kompasie na rzecz bezpieczeństwa i obrony zatwierdzonym przez Radę Europejską w marcu 2022 r.¹⁰ oraz wspólnym komunikacie z marca 2023 r. w sprawie bezpieczeństwa morskiego¹¹, niniejsza aktualizacja EUMSS i jej planu działania ma na celu sprostanie nowym wyzwaniom. Aktualizacja ta stanowi okazję do wprowadzenia zrównoważonych rozwiązań problemów związanych z bezpieczeństwem morskim. Jest to również okazja do wzmocnienia roli UE i jej państw członkowskich na arenie międzynarodowej i dalszego zabezpieczenia dostępu UE do coraz bardziej kontestowanego obszaru morskiego.

Zaktualizowana strategia EUMSS stanowi dla UE ramy do podjęcia dalszych działań w celu ochrony jej interesów na morzu oraz ochrony jej obywateli, wartości i gospodarki. Celem jest wspieranie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz zapewnienie swobodnego przepływu handlu i wolności żeglugi, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony różnorodności biologicznej. UE i jej państwa członkowskie będą wdrażać zaktualizowaną strategię zgodnie ze swoimi kompetencjami.

II. ZMIENIAJĄCE SIĘ I NARASTAJĄCE ZAGROŻENIA DLA BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

Od czasu przyjęcia europejskiej strategii bezpieczeństwa morskiego w 2014 r. wiele się zmieniło na światowej arenie geopolitycznej, co wymaga nowych oraz szerszych działań. Unijna analiza zagrożeń wykazuje, że UE stoi w obliczu nasilenia się zagrożeń i wyzwań, w tym w obszarze morskim¹². Rośnie strategiczna konkurencja o władzę i zasoby. Zagrożenia stają się coraz bardziej złożone i wielowarstwowe, a niektóre państwa starają się przededefiniować podstawowe założenia wielostronnego porządku opartego na zasadach, w tym poprzez naruszanie suwerenności i granic krajowych oraz inne działania rewizjonistyczne, takie jak akty stanowiące naruszenie wolności żeglugi i roszczenia morskie, które są sprzeczne z prawem międzynarodowym, w szczególności z UNCLOS. W wyniku nieuzasadnionej i niczym niesprowokowanej agresji wojskowej Rosji na Ukrainę w Europie ponownie jest wojna. Stanowi ona istotną zmianę w europejskim środowisku strategicznym mającą negatywne skutki dla bezpieczeństwa morskiego i dla gospodarki europejskiej, wywierającą wpływ na obywateli i przedsiębiorstwa w Europie.

¹⁰ Strategiczny Kompas dok. 7371/22.

¹¹ Dok. 7311/23 + ADD 1.

¹² Unijna analiza zagrożeń to kompleksowa i oparta na danych wywiadowczych analiza szeregu zagrożeń i wyzwań, przed którymi stoi UE lub z którymi może się zmierzyć w przyszłości. Jest ona regularnie aktualizowana i służy jako źródło informacji pomocnych w opracowywaniu i wdrażaniu unijnego Strategicznego Kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony.

Bezpieczeństwo morskie jest w wielu regionach zagrożone, w tym na skutek sporów terytorialnych i morskich, rywalizacji o zasoby naturalne i zagrożeń dla wolności żeglugi oraz prawa nieszkodliwego i tranzytowego przepływu. Takie wyzwania powodują napięcia i niestabilność w basenach morskich otaczających UE.

Nasiliły się także wyzwania dla globalnego bezpieczeństwa morskiego poza basenami europejskimi, w tym w Zatoce Gwinejskiej, Zatoce Adeńskiej, Cieśninie Ormuz, Cieśninie Malakka oraz na Morzu Południowochińskim, co może mieć wpływ na interesy państw członkowskich UE oraz ich partnerów. Niektóre państwa spoza UE zwiększają swoją asertywność, a także zdolności wojskowe na morzu i uciekają się do jednostronnych działań, w tym poprzez użycie siły lub groźbę jej użycia wobec innych państw. Obejmuje to prowokacje i jednostronne działania przeciwko państwom członkowskim UE oraz pogwałcenie suwerennych praw wraz z naruszeniem prawa międzynarodowego. Działania te stanowią wyzwanie dla rządów prawa i porządku międzynarodowego opartego na konwencji UNCLOS.

Region Indo-Pacyfiku, w którym UE posiada regiony najbardziej oddalone (Ocean Indyjski) oraz kraje i terytoria zamorskie (Pacyfik), stał się obszarem intensywnej konkurencji geopolitycznej. Pokaz siły i rosnące napięcia w regionach, takich jak Morze Południowochińskie i Wschodniocchińskie oraz Cieśnina Tajwańska, wpływają na bezpieczeństwo i dobrobyt na świecie i w Europie. Utrzymanie stabilności i bezpieczeństwa wzdłuż kluczowych szlaków żeglugowych, takich jak Cieśnina Malakka i Cieśnina Singapurska, Róg Afryki i Ocean Indyjski, wymaga od UE i jej państw członkowskich przyspieszenia działań z punktu widzenia obecności, partnerstwa i inicjatyw w zakresie współpracy zgodnie z unijną strategią współpracy w regionie Indo-Pacyfiku.

Oczekuje się, że zmiana klimatu i zanieczyszczenie morza będą miały znaczne, długotrwałe i niepożądane konsekwencje dla bezpieczeństwa morskiego. Mogą one obejmować utratę różnorodności biologicznej, uszczuplenie stad ryb, powodzie na obszarach przybrzeżnych i na wyspach, utratę raf koralowych, namorzyn i innych terenów podmokłych¹³. Ważne jest lepsze zrozumienie wzajemnych oddziaływań między zmianą klimatu i degradacją środowiska na obszarach przybrzeżnych i morskich oraz minimalizacja – w możliwych przypadkach – ich oddziaływania na bezpieczeństwo morskie, w tym za pośrednictwem bieżących i nowych ukierunkowanych badań. Zmiana klimatu i degradacja środowiska stanowią czynniki wielokrotnie zwiększające ryzyko i prowadzą do wzrostu niestabilności i nierówności oraz nasilenia przestępczości transgranicznej, piractwa i napięć związanych z zasobami morskimi. Wymaga to nowego podejścia, które umożliwi UE sprawienie, by społeczeństwo stało się odporniejsze na zmianę klimatu, ochronę przyrody i odwrócenie degradacji ekosystemów¹⁴. Luki w bezpieczeństwie morskim mogą z kolei powodować szkody w środowisku, np. z powodu utrudnionego dostępu do zanieczyszczonych terenów, przekierowania środków przeznaczonych na ochronę środowiska lub aktów sabotażu wymierzonych w infrastrukturę morską. Ponadto agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy ma niszczycielskie skutki w wymiarze ludzkim, gospodarczym, społecznym i środowiskowym, w tym pod względem utraty różnorodności biologicznej.

¹³ Sprawozdania IPCC SROCC (2019) oraz WGII, AR6 (2022).

¹⁴ Dok. 8219/20.

Ataki z 2022 r. na gazociągi Nord Stream w Morzu Bałtyckim, nieuprawniona obecność w pobliżu krytycznej infrastruktury morskiej na Morzu Północnym oraz powtarzające się cyberataki wymierzone w infrastrukturę morską, w tym w kontekście kampanii hybrydowych, wymagają od UE wzmocnienia działań i skuteczniejszej ochrony infrastruktury krytycznej, w szczególności przez opracowanie innowacyjnych technologii. W miarę postępu cyfrowej transformacji gospodarki morskiej, staje się ona bardziej złożona i przybywa w niej potencjalnych słabych punktów. Istnieje coraz większe prawdopodobieństwo, że podmioty działające w złym zamiarze będą stosować cyberśrodk, w tym w kontekście kampanii hybrydowych, aby atakować infrastrukturę morską, w tym podmorskie kable i rurociągi, instalacje związane z energią, a także porty i statki. Tę potrzebę działania uznano w zaleceniu Rady w sprawie ogólnounijnego skoordynowanego podejścia do kwestii wzmocnienia odporności infrastruktury krytycznej¹⁵. Ponadto zalecenie Komisji w sprawie unijnych celów w zakresie odporności na klęski żywiołowe określa środki, które mogą się przyczynić do poprawy gotowości i możliwości reagowania UE i państw członkowskich na katastrofy naturalne i spowodowane przez człowieka, również na morzu¹⁶.

Równie istotnymi wyzwaniami w wielu regionach pozostają zagrożenia i nielegalne działania, takie jak piractwo i zbrojne napaści na statki, migracja nieuregulowana, przestępczość zorganizowana, w tym przemyt migrantów i handel ludźmi, handel bronią i narkotykami, terroryzm, połowy NNN, inne nielegalne działania, w tym niedozwolone poszukiwania w wyłącznych strefach ekonomicznych i na szelfie kontynentalnym państw członkowskich UE, oraz ryzyko związane z obecnymi w morzu niewybuchami¹⁷, a niektóre obszary przybrzeżne i terytoria oddalone UE są tu szczególnie narażone. Niektóre z tych nielegalnych działań może ułatwiać nieodpowiednia ochrona portów i niski stopień orientacji w obszarze morskim. Podmioty działające w złym zamiarze mogą również łączyć te zagrożenia i działania w formie ataków hybrydowych na UE i jej państwa członkowskie.

¹⁵ 2023/C 20/01, s. 1–11.

¹⁶ Dok. 6259/23 i 2023/C 56/01, s. 1–11.

¹⁷ Niewybuchy odnoszą się do broni wybuchowej (bomby, pociski, granaty, miny lądowe, miny morskie, amunicja kasetowa i inne), które nie wybuchły i nadal grożą detonacją, niekiedy kilkadziesiąt lat po użyciu lub wyrzuceniu.

III. INTERESY UE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

W obliczu zmieniających się zagrożeń związanych z bezpieczeństwem morskim podstawowe interesy UE obejmują:

- bezpieczeństwo Unii Europejskiej, jej państw członkowskich, obywateli i partnerów;
- zachowanie pokoju i stabilności na świecie oraz utrzymanie morskich szlaków żeglugowych o wolnym i otwartym charakterze dla wszystkich oraz chronionych przed zagrożeniami stwarzanymi przez podmioty państwowe i niepaństwowe;
- przestrzeganie prawa międzynarodowego, w szczególności UNCLOS jako nadrzędnych ram prawnych mających zastosowanie do wszelkich działań na oceanach, oraz promowanie prawidłowego międzynarodowego zarządzania oceanami, w tym za pomocą regionalnych konwencji morskich;
- ochronę zasobów naturalnych i środowiska morskiego oraz zarządzanie konsekwencjami zmiany klimatu i degradacji środowiska dla bezpieczeństwa morskiego;
- poprawę odporności podmiotów krytycznych oraz bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych;
- zapewnienie odporności i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej¹⁸ (na lądzie i na morzu), w tym przez przeciwdziałanie ryzyku i zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu, a także tym, które wynikają z bezpośrednich inwestycji zagranicznych;

¹⁸ Np. kable podmorskie i rurociągi, centra logistyczne (tj. porty), instalacje energii oceanicznej, morskie platformy do wydobywania gazu i ropy naftowej itd.

- poprawę odporności i ochrony centrów logistycznych, tj. portów, w tym przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z korupcją i nielegalnymi działaniami;
- ochronę działalności gospodarczej na morzu, a tym samym wspieranie zrównoważonej niebieskiej gospodarki (zarówno na lądzie, jak i na morzu);
- ochronę granic zewnętrznych UE i jej bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym poprzez przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz innym nielegalnym działaniom, w tym terroryzmowi;
- ochronę obszarów morskich państw członkowskich UE przed nielegalnymi, niedozwolonymi poszukiwaniami i odwiertami węglowodorów;
- zapewnienie zdolności do szybkiego i skutecznego działania w obszarze morskim, przy zastosowaniu podejścia obejmującego wiele dziedzin (tj. na lądzie, w przestrzeni powietrznej, w cyberprzestrzeni i w przestrzeni kosmicznej);
- zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony marynarzy zgodnie z wymogami Konwencji o pracy na morzu i innych odpowiednich konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy.

IV. WZMOCNIENIE REAGOWANIA UE

Zaktualizowana strategia bezpieczeństwa morskiego pomoże chronić powyższe interesy UE przed zmieniającymi się i rosnącymi zagrożeniami związanymi z bezpieczeństwem morskim. Aby tak się stało, UE zintensyfikuje działania w ramach sześciu celów strategicznych:

1. zintensyfikowanie działań na morzu;
2. współpraca z partnerami;
3. odgrywanie wiodącej roli w zakresie orientacji w obszarze morskim;
4. zarządzanie ryzykiem i zagrożeniami;
5. zwiększenie zdolności;
6. kształcenie i szkolenie.

Zaktualizowana EUMSS będzie wdrażana za pośrednictwem planu działania (w załączniku) i w ramach podejścia zintegrowanego¹⁹. Aby wdrożyć wspomnianą strategię, UE wraz ze swoimi państwami członkowskimi wykorzysta wszystkie odpowiednie polityki, narzędzia i instrumenty cywilne i wojskowe oraz będzie koordynować polityki i działania wszystkich właściwych podmiotów na poziomie europejskim, regionalnym i krajowym, wzmacniając ich synergię i komplementarność. Strategia ta pozwoli również wspierać spójniejsze zaangażowanie UE w zewnętrzne konflikty i kryzysy, aby zwiększyć bezpieczeństwo UE i jej obywateli.

¹⁹ „Zintegrowane podejście do konfliktów i kryzysów zewnętrznych” opiera się na globalnej strategii UE z 2016 r. Zostało ono zatwierdzone w konkluzjach Rady z 2018 r. w sprawie zintegrowanego podejścia do konfliktów i kryzysów zewnętrznych (dok. 5413/18). Za jego pomocą określono ramy bardziej spójnego i holistycznego zaangażowania UE w zewnętrzne konflikty i kryzysy oraz wspiera się bezpieczeństwo ludzkie, a tym samym zwiększa również bezpieczeństwo UE i jej obywateli.

W planie działania znajdują się działania odnoszące się do każdego basenu morskiego otaczającego UE. Ponadto, w działaniach w ramach strategii EUMSS należy uwzględniać regionalne strategie UE²⁰ i programy budowania zdolności, a także współpracę z krajami partnerskimi. Ponadto wdrożenie strategii EUMSS powinno promować uwzględnianie kwestii bezpieczeństwa morskiego we wszystkich odpowiednich regionalnych strategiach i inicjatywach, jak również w strategiach makroregionalnych, z uwzględnieniem w szczególności tych dotyczących basenów morskich otaczających UE.

1. Intensyfikacja działań na morzu

W unijnym Strategicznym Kompasie wezwano do wzmocnienia zaangażowania UE w bezpieczeństwo morskie. Regularne angażowanie się przyczynia się do zapobiegania nowym kryzysom i zarządzania istniejącymi. W ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) od 2008 r. w zachodniej części Oceanu Indyjskiego prowadzona jest operacja Atalanta. Biorąc pod uwagę jej doskonałe wyniki, mandat operacji Atalanta rozszerzono z walki z piractwem na szerszą operację wzmocnienia bezpieczeństwa morskiego, przy czym obszar prowadzenia działań rozszerzono o północno-zachodnią część Oceanu Indyjskiego oraz dodatkowo wzmocniono powiązania i synergie z europejską misją na rzecz morskiej orientacji sytuacyjnej w cieśninie Ormuz (EMASOH)²¹. Na Morzu Śródziemnym głównym zadaniem operacji IRINI jest egzekwowanie embarga na broń nałożonego przez ONZ na Libię. Jest to bezpośredni wkład UE w pokój i stabilność na Morzu Śródziemnym, przekładający się na wzrost bezpieczeństwa morskiego. Zgodnie z podejściem zintegrowanym UE przyczynia się również do poprawy bezpieczeństwa morskiego, zapewniając partnerom szkolenia i budowanie zdolności dzięki misjom w dziedzinie WPBiO, takim jak: unijna misja szkoleniowa (EUTM), misja Unii Europejskiej dotycząca budowania zdolności w Somalii (EUCAP Somalia), misja Unii Europejskiej dotycząca pomocy w zintegrowanym zarządzaniu granicami w Libii (EUBAM Libya), przy uwzględnieniu odpowiednich polityk i narzędzi, w tym minikonceptcji dotyczącej zarządzania granicami i bezpieczeństwa morskiego.

²⁰ Takie jak kompleksowa strategia współpracy z Afryką (dok. 6703/20), strategia UE dotycząca Zatoki Gwinejskiej (dok. 7671/14), unijna strategia współpracy w regionie Indo-Pacyfiku (dok. 11930/21), polityka UE wobec Arktyki (dok. 1287/21) oraz strategia w sprawie regionów najbardziej oddalonych (dok. 8781/22).

²¹ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>

W 2021 r. UE wprowadziła nową koncepcję skoordynowanej obecności na morzu (CMP). To nowe elastyczne narzędzie ma na celu zwiększenie zbiorowego zaangażowania UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego przez jak najlepsze wykorzystanie sił morskich państw członkowskich w obszarach będących przedmiotem strategicznego zainteresowania UE. W tym kontekście UE powinna zwiększyć swoje wsparcie na rzecz walki z bezprawną i nielegalną działalnością na morzu, w tym handlem ludźmi, handlem narkotykami, piractwem i połowami NNN. Na podstawie doświadczeń zdobytych podczas realizacji CMP w Zatoce Gwinejskiej oraz po zdobyciu wystarczającego doświadczenia w północno-zachodniej części Oceanu Indyjskiego (w tym na Morzu Czerwonym) UE może rozważyć nowe morskie obszary zainteresowania, na których można by realizować tę koncepcję. Ustanowienie nowych morskich obszarów zainteresowania pozwoliłoby zwiększyć orientację sytuacyjną UE i rozwinąć jej partnerstwa oraz kulturę strategiczną jako podmiotu w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego.

W unijnym Strategicznym Kompasie podkreślono również znaczenie zapewnienia gotowości i interoperacyjności sił morskich państw członkowskich UE oraz wezwano UE do prowadzenia ćwiczeń taktycznych z wojskami we wszystkich obszarach. UE rozpocznie zatem coroczne ćwiczenia z zakresu bezpieczeństwa morskiego z udziałem sił morskich²² w celu zwiększenia gotowości, wspierania interoperacyjności i przeciwdziałania zmieniającym się zagrożeniom dla bezpieczeństwa morskiego.

UE ustanowiła współpracę międzyagencyjną między Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa (EFCA), Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) i Fronteksem za pośrednictwem trójstronnego uzgodnienia roboczego (TWA) w celu wspierania krajowych organów straży przybrzeżnej.

²² Ćwiczenia z udziałem marynarki wojennej i organów ds. bezpieczeństwa morskiego z jak największej liczby państw członkowskich w celu zwiększenia gotowości i zdolności reagowania na tradycyjne, nowe i zmieniające się ryzyko i zagrożenia.

EFCA realizuje wspólne plany rozmieszczenia pozwalające koordynować działania państw członkowskich we wszystkich obszarach morskich otaczających UE, w tym na wodach międzynarodowych północnego Atlantyku i Morza Śródziemnego, w kontekście monitorowania i kontroli rybołówstwa oraz nadzoru nad nim.

EMSA pomaga Komisji przeprowadzać inspekcje w zakresie bezpieczeństwa morskiego w portach, obiektach portowych i na statkach w UE oraz bada sposoby zwiększenia bezpieczeństwa morskiego w takich dziedzinach jak statki pasażerskie lub cyberbezpieczeństwo. Zgodnie ze strategicznymi wytycznymi dotyczącymi europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EUIBM)²³ system nadzoru musi umożliwiać wykrywanie, identyfikowanie oraz, w razie potrzeby, śledzenie i przechwytywanie wszystkich statków wpływających na wody terytorialne, a także przyczyniać się do zapewnienia ochrony i ratowania życia na morzu we wszystkich warunkach pogodowych. Państwa członkowskie powinny jak najlepiej wykorzystać zdolności w zakresie nadzoru oferowane przez Frontex w celu zwiększenia zdolności krajowych i ogólnej orientacji sytuacyjnej.

Frontex prowadzi wspólne operacje, takie jak Indalo, Themis i Posejdon, aby kontrolować zewnętrzne granice UE w celu uporania się z nieuregulowaną migracją, zwalczania przestępczości transgranicznej oraz w celu wzmacniania współpracy europejskiej w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, w tym poszukiwania i ratownictwa.

EFCA, EMSA i Frontex prowadzą wielozadaniowe operacje morskie w celu zwalczania przestępczości transgranicznej, w tym przemytu migrantów i handlu ludźmi, wykrywania zanieczyszczenia morza i nielegalnych połowów oraz wykonywania innych zadań w zakresie nadzoru w wielu basenach morskich otaczających UE. UE powinna dalej rozwijać te ważne operacje wielofunkcyjne.

²³ Dok. 9528/22.

Kluczowe działania UE²⁴ w zakresie intensyfikacji działań na morzu zawarte w niniejszej strategii to:

- organizacja ćwiczeń w zakresie bezpieczeństwa morskiego, w tym dorocznych ćwiczeń marynarki wojennej państw członkowskich z udziałem statków marynarki wojennej i straży przybrzeżnej²⁵;
- wzmocnienie istniejących operacji morskich UE (Atalanta i IRINI) za pomocą zasobów morskich i lotniczych do poziomów wskazanych w ich połączonych wspólnych oświadczeniach o zakresie potrzeb;
- rozważenie nowych morskich obszarów zainteresowania, w których można realizować koncepcję skoordynowanej obecności na morzu, na podstawie zdobytych doświadczeń i propozycji Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych;
- zaostrzenie walki z nielegalnymi i bezprawnymi działaniami na morzu, w tym z nielegalnym obrotem środkami odurzającymi, w morskich obszarach zainteresowania;
- utrzymanie i wzmocnienie inspekcji w zakresie bezpieczeństwa morskiego w UE oraz zajęcie się kwestią cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa statków pasażerskich;
- zacieśnienie współpracy na poziomie UE w zakresie funkcji straży przybrzeżnej przez wspieranie opracowywania wielozadaniowych operacji morskich w różnych basenach morskich otaczających UE.

²⁴ Kluczowe działania UE wymienione w ramach każdego z sześciu celów szczegółowych stanowią podsumowanie najważniejszych elementów działań przedstawionych dokładniej w planie działania.

²⁵ Dok. 7371/22 Strategiczny kompas.

2. Współpraca z partnerami

UE nawiązała już stosunki i stworzyła synergie w zakresie bezpieczeństwa morskiego z organizacjami wielostronnymi i regionalnymi zarówno na szczeblu globalnym, jak i regionalnym (np. z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ), w tym Biurem Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) oraz Międzynarodową Organizacją Morską Organizacji Narodów Zjednoczonych (IMO), Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Unią Afrykańską (UA) i Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)²⁶) oraz z kilkoma państwami trzecimi.

UE i jej państwa członkowskie rozwinęły również współpracę międzynarodową w drodze dialogów dwustronnych, zawinięć do portów i ćwiczeń taktycznych z wojskami, zwłaszcza w regionie Indo-Pacyfiku, np. z Australią, Japonią, Indiami, Indonezją, Republiką Korei, Omanem i Singapurem. Operacje Atalanta i IRINI obejmują uczestnictwo w mechanizmach wymiany wiedzy i wielostronnego zaangażowania, w tym w konferencjach dotyczących wspólnej świadomości i zbieżności (forum SHADE). Unia Europejska zapewnia ponadto znaczne wsparcie z myślą o bezpieczeństwie morskim w ramach współpracy na rzecz rozwoju, pomocy humanitarnej oraz środków wsparcia polityki zagranicznej.

²⁶ Bezpieczeństwo morskie od dawna stanowi wspólny priorytet dla UE i ASEAN. W ramach współpracy między tymi dwoma regionami nacisk kładzie się na reagowanie na transnarodowe zagrożenia morskie, takie jak piractwo, przemyt, nielegalna imigracja, ryzyko związane z klęskami żywiołowymi oraz wpływ zanieczyszczenia i zmiany klimatu. Unia Europejska wspiera prowadzony przez ASEAN proces zmierzający do opracowania skutecznego i merytorycznego kodeksu postępowania na Morzu Południowochińskim, który będzie w pełni zgodny z UNCLOS i nie będzie naruszał interesów stron trzecich.

W zachodniej części Oceanu Indyjskiego UE wspiera regionalną architekturę morską opartą na centrach syntezy informacji morskich i centrach operacyjnych na Madagaskarze i Seszelach, a także na kodeksie postępowania z Dżibuti dotyczącym zwalczania piractwa i zbrojnych napaści na statki w zachodniej części Oceanu Indyjskiego i w Zatoce Adeńskiej²⁷.

Podobnie w Zatoce Gwinejskiej, gdzie z powodzeniem zastosowano koncepcję skoordynowanej obecności na morzu (CMP), UE wspiera organizacje regionalne i państwa nadbrzeżne wdrażające własne strategie bezpieczeństwa morskiego, wzmacniające egzekwowanie prawa morskiego i wymiar sprawiedliwości, zwiększające ochronę i bezpieczeństwo portów, a także zajmujące się innymi kwestiami o szczególnym znaczeniu dla państw nadbrzeżnych, a mianowicie połowami NNN²⁸. UE będzie nadal zwiększać orientację w obszarze morskim i wymianę informacji, w tym informacji satelitarnych, w ramach architektury z Jaunde²⁹. Na szerzej pojętym Oceanie Atlantyckim UE we współpracy z partnerami wspiera walkę z nielegalną działalnością, w szczególności z nielegalnym obrotem środkami odurzającymi.

²⁷ Regionalny program bezpieczeństwa morskiego w Afryce Wschodniej i Południowej oraz na Oceanie Indyjskim (MASE), program na rzecz ochrony portów i bezpieczeństwa żeglugi, regionalny program bezpieczeństwa morskiego na obszarze Morza Czerwonego oraz CRIMARIO.

²⁸ Projekt PESCAO z udziałem EFCA.

²⁹ Działania SWAIMS, PASSMAR i GoGIN.

W trudnym kontekście geopolitycznym UE powinna zacieśnić współpracę z partnerami z sąsiedztwa oraz z innych obszarów morskich o strategicznym znaczeniu. Jest to szczególnie istotne w świetle agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy. UE zintensyfikuje dobrze ugruntowaną wzajemnie wzmacniającą i korzystną współpracę z NATO w zakresie bezpieczeństwa morskiego, opierając się na dotychczasowych rezultatach osiągniętych w ramach wdrażania wspólnego zestawu wniosków zatwierdzonych przez Radę UE i NATO w dniach 6 grudnia 2016 r. i 5 grudnia 2017 r., zgodnie z trzecią wspólną deklaracją w sprawie współpracy UE–NATO ze stycznia 2023 r. i przy pełnym poszanowaniu zasad wzajemnej otwartości i przejrzystości, wzajemności i inkluzywności, a także autonomii decyzyjnej obu organizacji. Silniejsza UE o większych zdolnościach w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony przyczyni się pozytywnie do zapewnienia bezpieczeństwa światowego i transatlantyckiego oraz uzupełnia działania NATO, które pozostaje podstawą zbiorowej obrony swoich członków. W regionie Indo-Pacyfiku UE powinna zwiększyć wymianę doświadczeń z partnerami w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego za pośrednictwem projektu zwiększania współpracy UE w zakresie bezpieczeństwa w Azji (ESIWA) oraz dialogów dwustronnych, a także poprzez dążenie do uzyskania statusu obserwatora („partner w dialogu”) w ramach Stowarzyszenia Państw Nadbrzeżnych Oceanu Indyjskiego (IORA) UE powinna także pogłębić współpracę z państwami i organizacjami o podobnych poglądach, w tym z międzynarodowymi i regionalnymi forami zajmującymi się gospodarką morską.

Kluczowe działania UE w zakresie współpracy międzynarodowej zawarte w niniejszej strategii to:

- zachęcanie do podpisania i ratyfikacji instrumentów międzynarodowych związanych z bezpieczeństwem morskim, zwłaszcza UNCLOS, oraz wspieranie ich przestrzegania, a także wymiana na odpowiednich forach najlepszych praktyk z partnerami w zakresie wdrażania prawa międzynarodowego mającego znaczenie dla bezpieczeństwa morskiego;
- dalsze zacieśnianie współpracy między personelem UE–NATO w zakresie bezpieczeństwa morskiego w celu uwzględnienia wszystkich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w tej dziedzinie, w oparciu o trzy wspólne deklaracje: z 2016, 2018 i 2023 r., przy uwzględnieniu zacieśnienia współpracy operacyjnej, z myślą o zapewnieniu spójności, pogłębieniu naszej wspólnej pracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa morskiego i unikaniu niepotrzebnego powielania działań;
- pogłębienie współpracy z państwami trzecimi w zakresie bezpieczeństwa morskiego na podstawie istniejących instrumentów i inicjatyw, w tym działań w zakresie wymiany informacji i budowania zdolności, z państwami nadbrzeżnymi w basenach morskich otaczających UE, w tym na Bałkanach Zachodnich, a także we wschodnim i południowym sąsiedztwie;
- prowadzenie z partnerami wspólnych ćwiczeń taktycznych z wojskami w zakresie bezpieczeństwa morskiego w celu zwiększenia interoperacyjności, a ponadto przeprowadzanie częstszych zawinięć do portów UE i patroli, zwłaszcza w regionie Indo-Pacyfiku, zgodnie ze Strategicznym kompasem;

- rozmieszczenie urzędników łącznikowych UE w centrach syntezy informacji morskich³⁰ na morskich obszarach zainteresowania, aby wspierać wymianę informacji i współpracę, w tym w zakresie egzekwowania prawa, wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, między UE i jej partnerami oraz, w stosownych przypadkach, ocenić wykonalność bezpośredniego połączenia tych centrów syntezy informacji z odpowiednimi systemami nadzoru morskiego UE;
- dążenie do uzyskania przez UE statusu partnera w dialogu w ramach Stowarzyszenia Państw Nadbrzeżnych Oceanu Indyjskiego w celu zwiększenia roli UE jako partnera w zakresie bezpieczeństwa morskiego w tym regionie;
- promowanie współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany informacji i nadzoru nad krytyczną infrastrukturą morską, w tym kablami podmorskimi i rurociągami³¹, a także w zakresie ochrony statków i portów³², zwłaszcza w basenach morskich otaczających UE.

³⁰ Centra syntezy informacji morskich to krajowe lub regionalne podmioty, które gromadzą informacje w celu zwiększenia morskiej orientacji sytuacyjnej na danym obszarze geograficznym. W 2022 r. UE wysłała pierwszego urzędnika łącznikowego do centrum syntezy informacji w Singapurze.

³¹ Zgodnie z zaleceniem Rady 2023/C 20/01 w sprawie ogólnounijnego skoordynowanego podejścia do kwestii wzmocnienia odporności infrastruktury krytycznej.

³² Zgodnie z Międzynarodowym kodeksem dla ochrony statków i obiektów portowych;
<https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>

3. Odgrywanie wiodącej roli w zakresie orientacji w obszarze morskim

Orientacja w obszarze morskim to skuteczne rozumienie związanej z obszarem morskim działalności, która może mieć wpływ na ochronę, bezpieczeństwo, gospodarkę lub środowisko UE i jej państw członkowskich. Na podstawie jasno określonych potrzeb i praw użytkowników wspiera ona organy odpowiedzialne za monitorowanie i nadzorowanie działań w zakresie wszechstronnego zapobiegania wszelkim tego typu sytuacjom, zdarzeniom i działaniom związanym z obszarami morskimi UE i we wszechstronnym zarządzaniu takimi sytuacjami, zdarzeniami i działaniami.

Solidna orientacja w obszarze morskim ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby właściwe organy mogły szybko wykrywać rosnące i zmieniające się zagrożenia mające wpływ na UE oraz skutecznie na nie reagować. UE będzie odgrywać wiodącą rolę w zakresie orientacji w obszarze morskim przez usprawnianie gromadzenia i wymiany informacji między różnymi sektorami morskimi³³ oraz ułatwianie wymiany informacji między państwami członkowskimi, aby zbudować dokładniejszy obraz sytuacji morskiej. Na poziomie międzynarodowym UE będzie kontynuować prace nad zwiększeniem zdolności krajów partnerskich w zakresie orientacji w obszarze morskim przez wymianę informacji i budowanie zdolności, zwłaszcza w Zatoce Gwinejskiej oraz w regionie Indo-Pacyfiku.

Od 2014 r. UE i jej państwa członkowskie poczyniły znaczące postępy w pozyskiwaniu i wymianie informacji w obszarze morskim przez opracowanie i połączenie systemów sektorowych, z których korzystają różne organy zaangażowane w nadzór morski³⁴. W szczególności UE opracowała wspólny mechanizm wymiany informacji (CISE)³⁵. CISE, oparty na dobrowolnym uczestnictwie, ułatwi wymianę informacji w czasie rzeczywistym między różnymi organami odpowiedzialnymi za wykonywanie funkcji straży przybrzeżnej, w tym wojskiem, i pozwoli połączyć zainteresowane organy w obrębie państw członkowskich oraz między nimi. Na podstawie unijnego projektu badawczego CISE2020 w kwietniu 2019 r. Komisja rozpoczęła etap przejściowy CISE i powierzyła jego koordynację EMSA, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi³⁶. Uwzględniając etap przejściowy, w 2024 r. Komisja zamierza rozpocząć etap operacyjny przy wsparciu ze strony EMSA.

³³ Sektory morskie obejmują bezpieczeństwo i ochronę transportu morskiego, kontrolę rybołówstwa, gotowość do zwalczania zanieczyszczenia morza i reagowanie na nie, ochronę środowiska morskiego, cła, kontrolę graniczną, ogólne egzekwowanie prawa i obronność.

³⁴ Np. Eurosur i SafeSeaNet (systemy operacyjne na poziomie UE).

³⁵ Dok. 9946/21.

³⁶ Dok. 11990/19.

W dziedzinie obronności opracowano projekt dotyczący nadzoru morskiego (MARSUR) wspierany przez Europejską Agencję Obrony (EDA), aby umożliwić siłom morskim uczestniczących państw członkowskich wymianę operacyjnych informacji i usług morskich. MARSUR pozwala zapewnić operacyjną wartość dodaną, o czym świadczy fakt, że państwa członkowskie UE postanowiły wykorzystać go do realizacji koncepcji skoordynowanej obecności na morzu w Zatoce Gwinejskiej i w północno-zachodniej części Oceanu Indyjskiego. Europejska Agencja Obrony i uczestniczące państwa członkowskie pracują obecnie nad wzmocnieniem MARSUR w ramach specjalnego programu. Zgodnie ze Strategicznym kompasem, w którym wzywa się UE do wzmocnienia jej orientacji sytuacyjnej i zdolności opartych na danych wywiadowczych, UE powinna w pełni wykorzystać wszystkie najnowocześniejsze zdolności w zakresie nadzoru morskiego (np. drony, samoloty patrolowe, satelity i nowe przełomowe technologie). Operacja Atalanta, za pośrednictwem Centrum Bezpieczeństwa Morskiego Dotyczącego Rogu Afryki (MSCHOA), uczestniczy w działaniach z zakresu orientacji w obszarze morskim w ścisłej współpracy z sektorem żeglugi. Unijny program kosmiczny, za pośrednictwem komponentów, takich jak program Copernicus, Galileo i IRIS³⁷, może bezpośrednio przyczynić się do zwiększenia orientacji w obszarze morskim. Centrum Satelitarne Unii Europejskiej (Satcen) uczestniczy również w orientacji w obszarze morskim poprzez swoją pracę w ramach pojedynczej komórki analiz wywiadowczych UE oraz poprzez współpracę z Komisją w zakresie Galileo/Copernicus, a także poprzez swój udział w CISE i MARSUR. W tym względzie odporność i bezpieczeństwo odpowiednich aktywów kosmicznych ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ciągłości świadczenia usług.

Oprócz odpowiednich prac EFCA, EMSA i Fronteksu w ramach TWA, do poprawy orientacji w obszarze morskim i współpracy operacyjnej dzięki wymianie najlepszych praktyk mogą przyczynić się Europejskie Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej i Śródziemnomorskie Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej.

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

W przypadku klęsk żywiołowych lub wypadków oraz gdy zdolności krajowe są przeciążone, państwa członkowskie UE i państwa trzecie mogą uruchomić Unijny Mechanizm Ochrony Ludności³⁸. Za pośrednictwem Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego³⁹ mogą zwrócić się o pomoc, wiedzę fachową lub analizę sytuacji.

UE przyczynia się także do zwiększania orientacji w obszarze morskim na poziomie międzynarodowym przez prowadzenie specjalnych inicjatyw w zakresie budowania zdolności w ramach współpracy na rzecz rozwoju. W ramach projektu „Najważniejsze szlaki morskie na Oceanie Indyjskim” (CRIMARIO)⁴⁰ opracowano specjalne narzędzia⁴¹ służące zwiększeniu orientacji w obszarze morskim oraz zacieśnieniu współpracy z partnerami regionalnymi i między nimi. Jest to spójne z szerszym zaangażowaniem UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony w regionie Indo-Pacyfiku. W podobnym duchu w ramach projektu „Międzyregionalna sieć Zatoki Gwinejskiej” (GoGIN)⁴² opracowano platformę YARIS – narzędzie wymiany informacji stanowiące wsparcie na rzecz architektury z Jaunde.

Kluczowe działania UE w zakresie orientacji w obszarze morskim zawarte w niniejszej strategii to:

- zapewnienie, aby do połowy 2024 r. zaczął funkcjonować wspólny mechanizm wymiany informacji, umożliwiający bezpieczną i uporządkowaną wymianę informacji niejawnych i jawnych między organami z różnych sektorów nadzoru morskiego (cywilnego i wojskowego);

³⁸ [Unijny Mechanizm Ochrony Ludności \(europa.eu\)](https://europa.eu)

³⁹ [Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego \(ERCC\) \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁴⁰ Komisja Europejska finansuje CRIMARIO kwotą 23 mln EUR w latach 2015–2025.

⁴¹ Platformy IORIS i SHARE.IT.

⁴² Komisja Europejska finansuje GoGIN kwotą 11,5 mln EUR (lata 2016–2023), a GoGIN II – kwotą 5 mln EUR (lata 2023–2025).

- wzmocnienie sieci wymiany informacji o nadzorze morskim związanym z obronnością (MARSUR) przez uruchomienie specjalnego programu w ramach Europejskiej Agencji Obrony oraz wzmocnienie powiązań między MARSUR a CISE;
- wykorzystanie inwestycji dokonanych w ramach polityki kosmicznej UE oraz dalsze wykorzystanie zdolności dostępnych dzięki programowi Copernicus w zakresie nadzoru morskiego, monitorowania środowiska morskiego i zmiany klimatu;
- integrację technologii kosmicznych, zdalnie kierowanych bezzałogowych systemów powietrznych i stacji radarowych, samolotów patroli morskich oraz załogowych i bezzałogowych zasobów morskich za pomocą innowacyjnych narzędzi odpornych na ataki cybernetyczne, aby zwiększyć orientację w obszarze morskim;
- zwiększenie nadzoru przez przybrzeżne okręty patrolowe i pełnomorskie jednostki patrolowe oraz uzupełnienie go o połączone w sieć cyfrową wysokiej klasy platformy morskie, w tym bezzałogowe platformy morskie, aby zwiększyć możliwości zapobiegania i reagowania;
- wzmocnienie komunikacji i koordynacji między krajowymi ośrodkami operacji morskich w UE poprzez wykorzystanie CISE i MARSUR, w stosownych przypadkach na szczeblu regionalnym, w celu realizacji i poprawy zintegrowanego nadzoru morskiego w basenach morskich otaczających UE;
- wzmocnienie zdolności krajów partnerskich w zakresie orientacji w obszarze morskim za pośrednictwem projektów GoGIN i CRIMARIO, w tym przez dalsze zapewnianie operacyjności narzędzi w zakresie orientacji w obszarze morskim (YARIS, IORIS i SHARE.IT) w koordynacji z usługami satelitarnymi programu Copernicus.

4. Zarządzanie ryzykiem i zagrożeniami

Zgodnie ze Strategicznym kompasem UE i jej państwa członkowskie udoskonalą zbiorową zdolność do obrony swojego bezpieczeństwa oraz zwiększą odporność i gotowość na wyzwania związane z bezpieczeństwem morskim, w tym zagrożenia hybrydowe i zagrożenia cyberbezpieczeństwa. UE i jej państwa członkowskie powinny być w stanie szybko reagować dzięki skoordynowanym zdolnościom cywilnym i wojskowym.

Przestępczość na morzu, w tym piractwo, przemyt migrantów i rozboje na morzu z użyciem broni, pozostają kluczowymi wyzwaniami w wielu regionach i stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa morskiego, wpływając negatywnie na wolność żeglugi i zagrażając głównym szlakom handlowym. Jako podmiot zapewniający bezpieczeństwo morskie na świecie UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do zajęcia się tymi kluczowymi wyzwaniami w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego, w tym poprzez działania zapobiegawcze.

Walka ze zmianą klimatu i degradacją środowiska należy do najważniejszych priorytetów politycznych UE, które znajdują odzwierciedlenie w jej działaniach zewnętrznych za pośrednictwem wielu strategii tematycznych lub geograficznych, takich jak strategia *Global Gateway* lub strategia współpracy w regionie Indo-Pacyfiku, a także za pośrednictwem działań dyplomatycznych UE oraz unijnej dyplomacji w dziedzinie zmian klimatu.

UE poczyniła już znaczące kroki w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i podjęcie dalsze działania odnoszące się do problemów powiązanych ze zmianą klimatu, degradacją środowiska i bezpieczeństwem. W czerwcu 2023 r. wysoki przedstawiciel i Komisja przedstawili wspólny komunikat w sprawie powiązań między zmianą klimatu, degradacją środowiska oraz bezpieczeństwem i obronnością⁴³. Zawiera on między innymi propozycje dotyczące narzędzi służących do oceny przyczyn zmiany klimatu i degradacji środowiska oraz ich skutków dla gospodarki morskiej, infrastruktury morskiej, jak również dla cech naturalnych lub przetworzenia przez człowieka obszarów przybrzeżnych, w tym w odniesieniu do wczesnego ostrzegania, badań opartych na dowodach i obrazów satelitarnych (np. w ramach programu Copernicus). W Arktyce topnieją czapy lodowe, zmniejsza się ilość lodu morskiego, stopniowo otwierają się nowe szlaki żeglugowe i oczekuje się, że związana z tym intensyfikacja działalności człowieka spowoduje zagrożenia dla środowiska i społeczności lokalnych lub nasilenie tych zagrożeń. W związku z tym należy jak najszybciej wprowadzić w życie wspólny komunikat „Silniejsze zaangażowanie UE na rzecz chronionej, pokojowej i prosperującej Arktyki”⁴⁴, a zwłaszcza w odniesieniu do bezemisyjnej żeglugi na Oceanie Arktycznym, zrównoważonego wydobycia surowców krytycznych oraz zrównoważonego rozwoju regionów Arktyki. Zasoby operujące w obszarze Arktyki powinny mieć wystarczające zdolności w zakresie łamania lodu, poszukiwania i ratownictwa, zasięgu satelitarnego i ochrony morskiej infrastruktury krytycznej w ekstremalnych warunkach zimowych.

⁴³ Dok. 11283/23.

⁴⁴ Dok. 12870/21

Kluczowym priorytetem jest ochrona infrastruktury krytycznej w przestrzeni morskiej. UE powinna uzupełniać rolę państw członkowskich w budowaniu odporności krytycznej infrastruktury morskiej, takiej jak rurociągi lub kable podmorskie, które przebiegają przez krajowe obszary morskie.

Powinna poprawić obecne oceny ryzyka i zagrożeń w odniesieniu do takiej infrastruktury w celu ich aktualizacji i uzupełnić je o warianty reagowania i środki łagodzące w oparciu o międzysektorową wiedzę fachową i zdolności, a także instrumenty wspierające rozwój zdolności poszczególnych państw członkowskich. Konieczne jest zapewnienie ciągłego wsparcia dla państw członkowskich w celu opracowania podwodnych środków ochronnych, rozwiązań dotyczących przeciwdziałania dronom oraz zdolności w zakresie naprawy. Ponadto UE powinna kontynuować analizę możliwości w zakresie współlistnienia⁴⁵ energii z morskich źródeł odnawialnych z działaniami obronnymi, jak zalecono w strategii na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych⁴⁶.

Organy straży przybrzeżnej odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu zdolności w zakresie nadzoru, monitorowania, zapobiegania przestępczości i zarządzania ruchem statków na obszarach morskich UE. Wraz z siłami morskimi odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa morskiego, ponieważ są one w stanie działać w okolicznościach, w których niekoniecznie możliwa będzie interwencja organów wojskowych.

Dzięki dyrektywie w sprawie odporności podmiotów krytycznych⁴⁷ oraz zmienionej dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji (dyrektywie NIS 2)⁴⁸ UE przewodzi istotnym zmianom, a kompleksowe ramy prawne umożliwiają jej zwiększenie zarówno odporności fizycznej, jak i cyberodporności podmiotów oraz infrastruktury krytycznej. UE powinna zacieśnić współpracę w tej dziedzinie z podobnie myślącymi państwami trzecimi oraz z kluczowymi partnerami, takimi jak NATO, w ramach ustrukturyzowanego dialogu UE–NATO na temat odporności.

⁴⁵ Zgodnie z dyrektywą 2014/89/UE w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich.

⁴⁶ Dok. 12950/20.

⁴⁷ Dyrektywa (UE) 2022/2557.

⁴⁸ Dyrektywa (UE) 2022/2555.

UE stoi przed dodatkowym wyzwaniem, jakim jest duża liczba niewybuchów i duża ilość amunicji chemicznej oraz wycieki paliwa z pochodzących z pierwszej i drugiej wojny światowej wraków statków zalegających w basenach morskich otaczających UE. Wyzwanie to dodatkowo potęguje agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy, w wyniku czego na Morzu Czarnym znajdują się miny. Rodzaj, lokalizacja i ilość tych niewybuchów są w niektórych basenach morskich słabo udokumentowane, co stanowi zagrożenie dla ochrony ludzi, bezpieczeństwa morskiego i ochrony na morzu, krajowej infrastruktury krytycznej, środowiska (ze względu na możliwe wycieki chemikaliów) oraz działalności związanej z niebieską gospodarką (np. budowa obszarów produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych lub działalność połowowa). Opierając się na wnioskach wyciągniętych z dotychczasowych udanych projektów⁴⁹, UE powinna jeszcze bardziej zintensyfikować wysiłki na rzecz kompleksowego rozwiązania tej kwestii, wzmacniając orientację sytuacyjną, narzędzia i instrumenty, które pomogłyby ograniczyć ryzyko związane z niewybuchami i ich usuwaniem. Bardzo ważne będzie również bezpieczne usunięcie niewybuchów i min pozostawionych w Morzu Czarnym, gdy tylko pozwolą na to warunki bezpieczeństwa i warunki polityczne.

Bezpieczeństwu morskemu mogą zagrażać także podmioty zagraniczne, zarówno ze względu na ryzyko związane z bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi w infrastrukturę krytyczną, jak i na manipulację informacją i ingerencję takich podmiotów. Kwestie te będą rozwiązywane za pomocą odpowiednich instrumentów i ram; np. bezpośrednie inwestycje zagraniczne będą monitorowane zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem⁵⁰.

Kluczowym aspektem współpracy jest wymiana danych i informacji morskich z państwami trzecimi. Powinna ona jednak być uzależniona od ocen ryzyka w zakresie bezpieczeństwa.

⁴⁹ Projekty na rzecz oczyszczenia Morza Bałtyckiego z broni chemicznej i amunicji konwencjonalnej, wspierane z programu Interreg finansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – [„10 lat międzyregionalnej współpracy na rzecz uwolnienia Bałtyku od zatopionej amunicji – program Interreg »Region Morza Bałtyckiego«” \[10 years of Interreg cooperation to free the Baltic Sea from dumped munitions – Interreg Baltic Sea Region\] \(interreg-baltic.eu\)](#)

⁵⁰ Rozporządzenie (UE) 2019/452.

Komisja i państwa członkowskie przeprowadzają ocenę ryzyka w celu opracowania wytycznych, które mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa statków pasażerskich w UE.

Kluczowe działania UE w zakresie zarządzania ryzykiem i zagrożeniami zawarte w niniejszej strategii to:

- wzmocnienie zdolności do udziału w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i poważnych zagrożeń międzynarodowych oraz nielegalnych działań, z uwzględnieniem morskich obszarów zainteresowania;
- prowadzenie na poziomie UE regularnych ćwiczeń taktycznych z wojskami w zakresie bezpieczeństwa morskiego z naciskiem między innymi na ochronę portów oraz na przeciwdziałanie zagrożeniom, takim jak zagrożenia cyberbezpieczeństwa i zagrożenia hybrydowe, oprócz wspomnianych corocznych ćwiczeń statków marynarki i straży przybrzeżnej państw członkowskich;
- rozmieszczenie zasobów i narzędzi nadzoru (np. BSP) oraz zapewnienie optymalnego wykorzystania obecnych i przyszłych usług kosmicznych (takich jak obserwacja Ziemi) w celu patrolowania i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej;
- opracowanie unijnych planów współpracy regionalnej w celu zapewnienia nadzoru nad infrastrukturą podwodną i morską;
- opracowanie z organizacjami regionalnymi spójnych ram obejmujących konkretne działania i finansowanie w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z niewybuchami, bronią czynną i chemiczną na morzu oraz aktywnego i wydajnego monitorowania i usuwania ich za pomocą innowacyjnych technologii oraz przy minimalnym wpływie na środowisko;

- poprawa wczesnego ostrzegania i prognozowania strategicznego, między innymi przez wykorzystanie usług kosmicznych, w zakresie skutków zmiany klimatu, w szczególności podnoszenia się poziomu mórz i oceanów, fal burzowych i degradacji środowiska;
- sporządzanie nowych i wzmacnianie istniejących ocen ryzyka, planów awaryjnych i planów przywrócenia gotowości do pracy po katastrofie (na poziomie UE i krajowym) dla portów, infrastruktury przybrzeżnej, a także bezpieczeństwa statków pasażerskich i łańcuchów transportu lub dostaw;
- zachęcanie do wymiany najlepszych praktyk między podmiotami morskimi w zakresie zagrożeń cyberbezpieczeństwa oraz dalsze wzmacnianie cyberbezpieczeństwa statków na poziomie Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO);
- pogłębianie orientacji w obszarze morskim w Arktyce, w tym przez obserwację z przestrzeni kosmicznej; dalsze dwustronne zaangażowanie obejmujące państwa nadbrzeżne Arktyki oraz zaangażowanie na odpowiednich forach wielostronnych, w stosownych przypadkach, w celu wsparcia realizacji polityki UE wobec Arktyki⁵¹;
- ocena przydatności obszarów morskich zarezerwowanych lub wykorzystywanych do działań wojskowych do realizacji projektów dotyczących morskiej energii odnawialnej;
- ocena inwestycji w infrastrukturę morską dokonywanych przez państwa niebędące członkami UE oraz podmioty spoza UE w kontekście mechanizmu współpracy ustanowionego na podstawie rozporządzenia w sprawie monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

⁵¹ Dok. 12870/21.

5. Zwiększenie zdolności

Aby wspierać swoje interesy w zakresie bezpieczeństwa morskiego, UE powinna przyspieszyć rozwój zdolności zarówno cywilnych, jak i wojskowych, w razie potrzeby z udziałem przemysłu. Badania i rozwój w zakresie cywilnych aspektów europejskiego bezpieczeństwa morskiego włączono do klastra „Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa” w ramach programu UE „Horyzont Europa”. Obecne i przyszłe badania i rozwój pozwolą wesprzeć rozwój zdolności na poziomie UE, w tym ochronę krytycznej infrastruktury morskiej, zarządzanie zagrożeniami podwodnymi, gotowość i reagowanie na katastrofy antropogeniczne i klęski żywiołowe, bezpieczeństwo morskiego przewozu osób oraz zarządzanie niewybuchami, w razie potrzeby z udziałem przemysłu.

W dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, aby zapewnić bardziej asertywną obecność Unii na morzu, a także zdolność do projekcji siły, UE i jej państwa członkowskie powinny rozwinąć pełen zakres zdolności morskich, w pełni wykorzystując możliwości współpracy w ramach powiązanych inicjatyw i instrumentów UE⁵². W szczególności zwiększone zdolności morskie powinny koncentrować się na zapewnieniu odporności, konkurencyjności i kontroli UE we wszystkich dziedzinach dotyczących obszaru morskiego, spójnie z NATO i zgodnie ze Strategicznym kompasem. W trwającym przeglądzie planu rozwoju zdolności⁵³ wykorzystuje się między innymi wnioski wyciągnięte z agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy. EDA zbada na przykład kluczowe technologie wymagane do zarządzania rojami morskich dronów oraz do ochrony krytycznej infrastruktury na dnie morskim.

⁵² Plan rozwoju zdolności, możliwości współpracy określone w ramach skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności, stała współpraca strukturalna, Europejski Fundusz Obronny.

⁵³ W czerwcu 2022 r. Rada Sterująca EDA formalnie rozpoczęła przegląd planu rozwoju zdolności.

Zgodnie z postulatem zawartym w Strategicznym Kompasie oraz zgodnie ze skoordynowanym rocznym przeglądem w zakresie obronności (CARD)⁵⁴ krajowe i wielonarodowe projekty powinny mieć na celu zarówno przezwyciężenie fragmentacji kluczowych zasobów, takich jak statki wielkości korwety i systemy pokładowe, jak i poprawę skuteczności operacyjnej poszczególnych platform. Kilka możliwości współpracy zidentyfikowanych w cyklach CARD z lat 2019–2022 doprowadziło do powstania projektów stałej współpracy strukturalnej (PESCO) w zakresie bezzałogowych systemów morskich. W ramach Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO)⁵⁵ będą wspierane projekty badawczo-rozwojowe, na przykład dotyczące morskiej orientacji sytuacyjnej, zdolności w zakresie nadzoru morskiego, ochrony krytycznej infrastruktury morskiej oraz zdolności podwodnych.

UE i jej państwa członkowskie powinny dążyć do wzmocnienia zdolności, które pozwolą im lepiej wykrywać podejrzanе działania w celu ochrony krytycznej infrastruktury podwodnej. UE i NATO powinny w stosownych przypadkach koordynować wysiłki w tej dziedzinie, aby zapewnić spójność wyników, w przypadku pokrywających się wymogów.

Kluczowe działania UE w zakresie zwiększania zdolności zawarte w niniejszej strategii to:

- opracowanie wspólnych wymogów i koncepcji dotyczących technologii bezpieczeństwa i obrony, w tym w zakresie orientacji w obszarze morskim, zarówno na powierzchni, jak i pod wodą;
- budowa interoperacyjnych systemów bezzałogowych w celu monitorowania krytycznej infrastruktury morskiej, przeciwdziałania wrogim rojom dronów itp.;

⁵⁴ Obszar zainteresowania „europejskie okręty patrolowe”.

⁵⁵ Celem EFO jest wzmocnienie konkurencyjności i zdolności innowacyjnych przemysłu obronnego w UE. Fundusz ten odgrywa zatem rolę w rozwoju zdolności wojskowych państw członkowskich.

- zwiększenie nowoczesnych zdolności w zakresie wprowadzania środków przeciwwminowych, np. przez opracowanie unijnej koncepcji działań;
- wspieranie rozwoju wspólnych wzmocnionych zdolności samolotów patroli morskich;
- tworzenie wspólnych ćwiczeń obejmujących próby i eksperymenty w celu opracowania przyszłych, najnowocześniejszych zdolności morskich.

6. Kształcenie i szkolenie

Wysoki poziom specjalistycznego kształcenia, specjalistycznych umiejętności i szkoleń jest niezbędny, aby UE była przygotowana do stawienia czoła obecnym i przyszłym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa morskiego. Stawianie czoła nowym zagrożeniom hybrydowym i zagrożeniom cyberbezpieczeństwa wymaga operatorów dysponujących ugruntowanym zestawem umiejętności cyfrowych oraz specjalnych programów zmiany i podnoszenia kwalifikacji.

Rozwiązania w postaci wymiany między wojskowymi programami szkoleniowymi i wspólnych programów szkoleniowych marynarek wojennych państw członkowskich UE oraz różnych instytucji pozwolą zwiększyć interoperacyjność i pomogą UE reagować na nowe zagrożenia w skuteczniejszy, bardziej skoordynowany i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób.

W ramach „Praktycznego podręcznika dotyczącego współpracy europejskiej w zakresie funkcji straży przybrzeżnej” stworzono katalog szkoleń obejmujący wszystkie kursy prowadzone przez agencje UE we wszystkich obszarach morskich. Podręcznik ten będzie na bieżąco aktualizowany zgodnie z potrzebami i rozwojem sytuacji. Należy kontynuować udany projekt Europejskiej Sieci Akademii Funkcji Straży Przybrzeżnej (ECGFA Net) oraz zharmonizowany kurs szkoleniowy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, a zwłaszcza program wymiany, który obejmuje państwa sąsiadujące i współpracę regionalną za pośrednictwem specjalnego projektu realizowanego przez EFCA w ścisłej współpracy z EMSA i Fronteksem. EMSA opracowuje także kurs na temat cyberbezpieczeństwa morskiego. Europejskie Centrum ds. Zwalczania Zagrożeń Hybrydowych (Hybrid CoE) organizuje kursy i konferencje na temat zagrożeń hybrydowych mających wpływ na obszar morski. Należy wspierać równouprawnienie płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet w sektorze bezpieczeństwa morskiego UE przez wspieranie dostępu kobiet do wysokiej klasy kształcenia i szkolenia technicznego.

Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony (EKBiO)⁵⁶ zapewnia szkolenie i kształcenie na poziomie UE zarówno dla personelu cywilnego, jak i wojskowego, aby propagować wspólne rozumienie wyzwań związanych z bezpieczeństwem morskim i podnosić świadomość na temat rosnącej roli UE w tej dziedzinie. Przy wsparciu ze strony EKBiO sześć europejskich akademii morskich pracuje obecnie nad treścią wspólnego, międzynarodowego semestru morskiego.

⁵⁶ EKBiO, w kontekście wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB), zapewnia szkolenie i kształcenie na poziomie UE w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony Unii (WPBiO). Celem EKBiO jest rozwijanie i propagowanie wspólnego rozumienia WPBiO wśród personelu cywilnego i wojskowego oraz określanie i rozpowszechnianie, za pomocą działań szkoleniowych, dobrych praktyk w odniesieniu do różnych kwestii związanych z WPBiO. W ten sposób EKBiO uzupełnia krajowe działania w dziedzinie szkolenia i kształcenia.

Kluczowe działania UE w zakresie kształcenia i szkolenia⁵⁷ zawarte w niniejszej strategii to:

- poprawa umiejętności w zakresie cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa hybrydowego i kosmicznego przez wspieranie nowych i istniejących kursów szkoleniowych oferowanych przez różne instytucje akademickie i właściwe organy krajowe lub unijne, zarówno w obszarze cywilnym, jak i wojskowym;
- prowadzenie ukierunkowanych programów szkoleniowych otwartych dla partnerów spoza UE w celu zwalczania istniejących i nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa morskiego;
- opracowanie „międzynarodowego semestru morskiego” w ramach „Europejskiej inicjatywy wymiany młodych oficerów” (EMILYO)⁵⁸;
- prowadzenie wspólnych ćwiczeń cywilno-wojskowych i międzyagencyjnych opartych na scenariuszach obejmujących wspólną jurysdykcję lub wspólne wykorzystywanie zdolności.

⁵⁷ M.in. w ramach Europejskiego Roku Umiejętności.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/>; Inicjatywa EMILYO nie jest związana z programem Erasmus+.

V. NARZEDZIA I INSTRUMENTY SŁUŻĄCE DO WSPIERANIA DZIAŁAŃ UE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

Zaktualizowaną strategię należy realizować w duchu zintegrowanego podejścia, aby zmaksymalizować synergię i wprowadzić uzupełniające narzędzia i instrumenty UE. Powinny one obejmować:

- projekty badawczo-rozwojowe Europejskiego Funduszu Obronnego w zakresie obrony, mające na celu zwiększenie zdolności sił zbrojnych państw członkowskich UE;
- Europejski Instrument na rzecz Pokoju jako pozabudżetowy mechanizm finansowania działań UE w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa mających wpływ na kwestie wojskowe i obronne;
- badania naukowe i innowacje UE odnoszące się do cywilnych zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego, zwłaszcza w ramach klastra 3 „Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa” w ramach programu UE „Horyzont Europa”;
- możliwości oferowane przez Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w celu zwiększenia zdolności organów straży przybrzeżnej państw członkowskich wykonujących zadania związane z egzekwowaniem prawa i kontrolą na morzu;

- operacje morskie UE (Atalanta i IRINI) oraz ramy istniejącej skoordynowanej obecności na morzu;
- Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, w szczególności poprzez wykorzystywanie możliwości analitycznych i w zakresie reagowania, jak również wdrażanie zalecenia Komisji w sprawie odporności na klęski i katastrofy;
- program Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej pozwalający wspierać partnerstwa międzynarodowe z myślą o zwiększeniu bezpieczeństwa morskiego, a w szczególności morskiej orientacji sytuacyjnej;
- Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (lata 2021–2027) – IPA III – ze względu na jego zakres i ukierunkowanie na kraje kandydujące;
- budżet wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w celu finansowania misji cywilnych w dziedzinie WPBiO;
- Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) w celu finansowania nadzoru morskiego oraz współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i programy Interreg wspierające inwestycje w regionach i terytoriach przybrzeżnych oraz najbardziej oddalonych, a także w państwach, które mają granice morskie z UE;

VI. DALSZE DZIAŁANIA

Komisja i wysoki przedstawiciel będą współpracować z Radą w celu wdrożenia niniejszej zaktualizowanej strategii w obszarach działania określonych powyżej i wyszczególnionych w planie działania, wykorzystując rezultaty osiągnięte dzięki EUMSS od 2014 r. i korzystając z istniejących instrumentów i polityk oraz kierując się ogólnymi wytycznymi zawartych w Strategicznym Kompasie.

Trzy lata po zatwierdzeniu strategii przez Radę Komisja i wysoki przedstawiciel przedstawią Radzie wspólne sprawozdanie z postępów wraz z wkładem państw członkowskich.

Plan działania towarzyszący zaktualizowanej europejskiej strategii bezpieczeństwa morskiego¹**Cel strategiczny 1. Zintensyfikowanie działań na morzu**

Cele	Działania		Ramy czasowe <i>W stosownych przypadkach</i>	Zainteresowane podmioty²
1.1. Rozszerzenie roli i działań UE w basenach morskich otaczających UE i terytoria zamorskie.	Wzmocnienie unijnych operacji morskich prowadzonych w ramach WPBiO oraz konsolidacja koncepcji skoordynowanej obecności na morzu.			
	1.1.1	Zapewnienie unijnym operacjom morskim przeprowadzanym w ramach WPBiO (w tym Atalanta i IRINI) zasobów morskich i lotniczych wymienionych w ich odpowiednich połączonych wspólnych zestawieniach potrzeb.	2025	PC, ESDZ
	1.1.2	Rozważenie nowych morskich obszarów zainteresowania, na których można realizować CMP, na podstawie propozycji ESDZ.	Od 2023 r.	PC, ESDZ

¹ Strategia EUMSS będzie wdrażana za pośrednictwem niniejszego planu działania oraz w ramach zintegrowanego podejścia. Wykorzysta wszystkie odpowiednie polityki, narzędzia i instrumenty cywilne i wojskowe UE oraz będzie koordynować polityki i działania wszystkich właściwych podmiotów na szczeblu europejskim, regionalnym i krajowym, wzmacniając ich synergię i komplementarność. Strategia ta pozwoli również wspierać spójniejsze zaangażowanie UE w zewnętrzne konflikty i kryzysy, aby zwiększyć bezpieczeństwo UE i jej obywateli.

² Zainteresowane podmioty wymienione w planie działania wniosą wkład zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązkami i uprawnieniami. Agencje UE wymienione w niniejszym planie działania to agencje wskazane jako podmioty w ramach poszczególnych działań przewidzianych w tym planie, a wszelkie przypisane im role pozostają bez uszczerbku dla procedur i decyzji ich odnośnych zarządów dotyczących wkładu agencji w te działania. Komisja lub państwa członkowskie mogą również zaprosić do współpracy przy realizacji planu działania inne właściwe agencje UE. Agencje będą uczestniczyć w pracach międzynarodowych za pośrednictwem odpowiednich służb UE („odpowiedzialnych DG”).

	Rozwijanie współpracy i synergii między inicjatywami państw członkowskich i UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego			
	1.1.3	Propagowanie dalszych synergii między operacją Atalanta prowadzoną przez EUNAVFOR a europejską misją na rzecz morskiej orientacji sytuacyjnej w cieśninie Ormuz (EMASOH).	Od 2023 r.	PC, ESDZ
	1.1.4	Wzmocnienie spójności i koordynacji między działaniami instytucji UE i państw członkowskich UE, w tym poprzez skoordynowaną obecność na morzu.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	1.1.5	Wspieranie działań za pomocą połączonych usług Eurosuru i zdolności w zakresie wymiany informacji, takich jak zdolności dostępne w ramach CISE i zintegrowanych usług morskich (IMS), oraz koordynacja działań w zakresie monitorowania w strefach przedgranicznych.	W sposób ciągły	Frontex, EMSA
	1.1.6	Wspieranie tworzenia kursów dla operatorów statków morskich (MSCO) w państwach członkowskich poprzez zapewnienie szkoleń i dostępu do zdolności i usług Eurosuru.		
	1.1.7	Zapewnienie komplementarności działań UE na morzu i na lądzie z zintegrowanym podejściem UE poprzez promowanie powiązań ze współpracą między agencjami w zakresie funkcji straży przybrzeżnej (trójstronne porozumienie robocze) oraz koncepcją wielozadaniowej operacji morskiej opracowanej w ramach współpracy UE w zakresie funkcji straży przybrzeżnej i wdrażanej przez organy straży przybrzeżnej w danych basenach morskich.	Od 2023 r., w sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ, EFCA, EMSA, Frontex
	1.1.8	Promowanie synergii, w stosownych przypadkach i gdy jest to możliwe pod względem prawnym, między działaniami w ramach	Od 2023 r.,	PC, KOM,

		WPBiO a koncepcjami wielozadaniowych operacji morskich opracowanymi w ramach współpracy między agencjami w zakresie funkcji straży przybrzeżnej.	w sposób ciągły	ESDZ, EFCA, EMSA, Frontex
	W odpowiednich basenach morskich otaczających UE			
	1.1.9	Organizacja ćwiczeń w zakresie bezpieczeństwa morskiego, w tym dorocznych ćwiczeń marynarki wojennej państw członkowskich z udziałem statków marynarki wojennej i straży przybrzeżnej z jak największej liczby państw członkowskich w celu zwiększenia gotowości i zdolności reagowania na tradycyjne zagrożenia, jak również na ryzyko i zagrożenia wymienione w celu strategicznym 4.	Corocznie, od 2024 r.	PC, KOM, ESDZ (EUMS)
	1.1.10	Promowanie i uwzględnianie bezpieczeństwa morskiego w pracach nad strategiami i inicjatywami dotyczącymi basenów otaczających UE oraz – w stosownych przypadkach – nad odpowiednimi strategiami makroregionalnymi.	Od 2023 r., w sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	Arktyka			
	1.1.11	Zapewnienie wystarczającej obserwacji satelitarnej i dążenie do zapewnienia wystarczających usług SATCOM i PNT w odniesieniu do nowych szlaków na Morzu Arktycznym, również poprzez zdolności w ramach programu Copernicus (w tym jego usługi morskie – CMEMS i nadzór morski CMS ³), aby zwiększyć orientację sytuacyjną.	Do 2025 r.	PC, KOM, EMSA
	1.1.12	Udział w pracach Rady Arktycznej oraz powiązanych forów, stosownie do przypadku.	W sposób ciągły	PC, ESDZ, KOM
	Ocean Atlantycki			

³ <https://marine.copernicus.eu/>

	1.1.13	Wspieranie operacji zwalczania handlu narkotykami poprzez wymianę informacji i prowadzenie wspólnych operacji, w tym w krajach/portach wyjazdu oraz w portach przeznaczenia i obiektach portowych w UE, z uwzględnieniem Morza Karaibskiego.	Od 2023 r., w sposób ciągły	PC, KOM, MAOC-N, EMSA, Europol, Frontex
	1.1.14	Ustanowienie współpracy w zakresie bezpieczeństwa morskiego z partnerami z całego Oceanu Atlantyckiego, w tym z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi z Afryki i obu Ameryk.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	1.1.15	Określenie i promowanie działań w zakresie budowania regionalnych zdolności morskich w celu rozszerzenia istniejących programów budowania zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego (np. proces z Rabatu), poprawa ich koordynacji oraz rozwijanie podobnych inicjatyw z krajami partnerskimi i organizacjami regionalnymi.	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, ESDZ, KOM
	1.1.16	Prowadzenie wspólnych ćwiczeń i zawinięć do portów z udziałem krajów nadbrzeżnych o podobnych poglądach w celu wzmocnienia roli UE jako podmiotu zapewniającego bezpieczeństwo morskie na świecie oraz zacieśnienia współpracy w zakresie bezpieczeństwa morskiego.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	Morze Bałtyckie			
	1.1.17	Stworzenie mechanizmu z udziałem służb Komisji Europejskiej, Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) i HELCOM w celu koordynacji działań naukowych, operacji i wymiany danych, aby wdrożyć plan działania na rzecz eliminowania niewybuchów w Morzu Bałtyckim oraz potencjalnych wycieków oleju z wraków statków.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	1.1.18	Opracowanie na poziomie regionalnym narzędzia umożliwiającego	Od 2023 r.	PC, KOM,

		wymianę danych dotyczących porzuconej amunicji, przeprowadzenie oceny ryzyka i określenie najlepszych sposobów usunięcia amunicji konwencjonalnej i chemicznej z Morza Bałtyckiego.		ESDZ
	1.1.19	Opracowanie i wdrożenie na większą skalę technologii eliminowania niewybuchów, również z udziałem podmiotów cywilnych, oraz wspieranie powiązań z przemysłem.	Od 2024 r., w sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	1.1.20	Dalsza intensyfikacja działań, w tym poprzez stworzenie regularnej – będącej częścią kompleksowej odpowiedzi UE na niewybuchy – kampanii mającej na celu oczyszczenie regionu Morza Bałtyckiego z zatopionej amunicji, aby chronić ludzkie życie i środowisko morskie, zapewnić bezpieczeństwo szlaków morskich i ułatwić rozwój działań gospodarczych związanych ze środowiskiem morskim.	Od 2024 r., w sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	Morze Czarne			
	1.1.21	Zwiększenie zdolności skoordynowanego reagowania na zanieczyszczenia morza związane z konfliktami zbrojnymi, w tym przez opracowanie nowych programów szkoleniowych w celu zwalczania zanieczyszczeń pochodzących z różnych źródeł, w tym np. niewybuchów, min, wycieków oleju, zatopionych statków itp., które mogą także wpływać na różnorodność biologiczną i ekosystemy, również z wykorzystaniem Wspólnej agendy morskiej (CMA) dla Morza Czarnego i Strategicznego programu badań i innowacji (SRIA) dla Morza Czarnego.	Od 2023 r.	PC, KOM, EMSA
	1.1.22	Wykorzystanie istniejących zdolności Satcen i innych służb UE oraz wzmocnienie obecnych zdolności do wykrywania min morskich, w tym min rozmieszczonych w kontekście rosyjskiej wojny	Od 2023 r.	PC, KOM, Satcen

		napastniczej przeciwko Ukrainie, stanowiących ryzyko dla żeglugi i nawigacji.		
	Morze Śródziemne			
	1.1.23	Zwiększenie zdolności śródziemnomorskich krajów partnerskich o podobnych poglądach oraz, w stosownych przypadkach, wymiana informacji w celu zwiększenia ich zdolności do prowadzenia działań z zakresu nadzoru morskiego, w tym w celu wykrywania niedozwolonego przekraczania granicy i transgranicznej działalności przestępczej oraz zapobiegania im.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ, Frontex
	1.1.24	Zwiększenie koordynacji i synergii między operacją IRINI, EUBAM Libya i odpowiednimi agencjami UE, aby umożliwić wdrożenie pełnego mandatu operacji IRINI.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ, Frontex, EMSA, Satcen
	1.1.25	Wzmocnienie koordynacji między operacją IRINI a odpowiednimi partnerami poprzez lepsze wykorzystywanie istniejących forów wymiany (np. konferencji SHADE MED) oraz badanie sposobów wykorzystania synergii operacyjnych.	Od 2023 r.	PC, ESDZ
	1.1.26	Opracowanie kursów szkoleniowych i ułatwianie wymiany informacji, wiedzy fachowej, pomocy technicznej, szkoleń i najlepszych praktyk między państwami Unii dla Śródziemnomorza w celu zwalczania nielegalnej działalności na morzu, w tym za pośrednictwem MedCGFF i zgodnie z deklaracją Unii dla Śródziemnomorza w sprawie zrównoważonej niebieskiej gospodarki ⁴ .	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, KOM, Frontex, EMSA, EFCA

⁴ Art. 71 deklaracji Unii dla Śródziemnomorza w sprawie zrównoważonej niebieskiej gospodarki: Ministrowie z zadowoleniem przyjmują aktywną rolę, jaką MedCGFF odgrywa w zacieśnianiu współpracy regionalnej i promowaniu zrozumienia zagadnień związanych z morzem leżących w naszym wspólnym interesie i będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, związanych z funkcjami straży przybrzeżnej ponad granicami i sektorami,

	1.1.27	Określenie i promowanie działań w zakresie budowania regionalnych zdolności morskich w celu rozszerzenia istniejących programów budowania zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego (np. proces z Rabatu), poprawa ich koordynacji oraz rozwijanie podobnych inicjatyw z krajami partnerskimi i organizacjami regionalnymi.	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, ESDZ, KOM
	1.1.28	Wdrożenie zaleceń GFCM / międzynarodowego systemu inspekcji / projektów pilotażowych w celu poprawy zrównoważenia zasobów rybnych i wsparcia walki z połowami NNN.	W sposób ciągły	PC, KOM, EFCA
	1.1.29	Prowadzenie wspólnych ćwiczeń i zawinięć do portów z udziałem krajów nadbrzeżnych o podobnych poglądach w celu wzmocnienia roli UE jako podmiotu zapewniającego bezpieczeństwo morskie na świecie oraz zacieśnienia współpracy w zakresie bezpieczeństwa morskiego.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	Morze Północne			
	1.1.30	Kompleksowe mapowanie basenu Morza Północnego w celu przeprowadzenia oceny ryzyka i określenia najlepszych sposobów usunięcia amunicji konwencjonalnej i chemicznej.	Do końca 2025 r.	KOM, PC
	W morskich obszarach zainteresowania			
	1.1.31	Zwiększenie wsparcia na rzecz walki z bezprawną i nielegalną działalnością na morzu, w tym handlem ludźmi, handlem narkotykami, piractwem i połowami NNN.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	Zatoka Gwinejska			
	1.1.32	Utrzymanie wsparcia dla architektury z Jaunde, w tym poprzez program regionalnej sieci informacyjnej w Zatoce Gwinejskiej	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ, EMSA

zarówno cywilnymi, jak i wojskowymi, oraz zachęcają forum do rozwijania działań szkoleniowych i dalszego ułatwiania wymiany informacji, wiedzy fachowej, pomocy technicznej, szkoleń i najlepszych praktyk w celu rozwiązania problemu nielegalnych działań na morzu.

		(GoGIN), oraz poprawa praworządności i krajowych ram prawnych w regionie, w tym poprzez trwające programy SWAIMS i PASSMAR, do czasu ich zakończenia w 2024 r., a następnie poprzez będący następcą program regionalny w zakresie bezpieczeństwa morskiego, a także GoGIN II i platformę YARIS.		
	1.1.33	Wzmocnienie spójności między działaniami instytucji UE i państw członkowskich UE, w szczególności poprzez konsolidację skoordynowanej obecności na morzu w Zatoce Gwinejskiej.	W sposób ciągły	PC, ESDZ, KOM
	Indo-Pacyfik			
	1.1.34	Usprawnienie mechanizmów wymiany informacji i umożliwienie połączeń między centrami syntezy informacji morskich dzięki rozwijaniu i rozszerzeniu wykorzystania platformy IORIS w ramach projektu CRIMARIO oraz inicjatywy SHARE.IT.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ
	1.1.35	Prowadzenie wspólnych ćwiczeń i zawinięć do portów z podobnie myślącymi partnerami z regionu Indo-Pacyfiku, najlepiej z wykorzystaniem IORIS jako narzędzia współpracy.	Od 2024 r.	PC, KOM, ESDZ
	1.1.36	Wzmocnienie spójności między instytucjami UE a działaniami państw członkowskich UE oraz między programami budowania zdolności, w tym poprzez skoordynowaną obecność na morzu w północno-zachodniej części Oceanu Indyjskiego.	Od 2023 r.	
	1.1.37	Zacieśnienie współpracy w zakresie bezpieczeństwa morskiego z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, w szczególności ze Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), w tym dążenie do uzyskania statusu partnera w dialogu w ramach Stowarzyszenia Państw Nadbrzeżnych Oceanu Indyjskiego (IORA).	Od 2023 r.	

	1.1.38	Dalsze wspieranie struktur bezpieczeństwa morskiego w zachodniej części Oceanu Indyjskiego utworzonych na podstawie programu MASE (do czasu ukończenia działania w 2023 r.) oraz kodeksu postępowania z Dżibuti poprzez opracowywany obecnie program regionalny dotyczący bezpieczeństwa morskiego w Afryce Subsaharyjskiej.	Od 2024 r.	KOM, ESDZ
	1.1.39	Dalsze propagowanie operacji EUNAVFOR Atalanta jako ram zapewniających bezpieczeństwo morskie w ramach swojego mandatu oraz zintensyfikowanie działań na morzu z państwami i organizacjami o podobnych poglądach, w tym z uwzględnieniem skoordynowanej obecności na morzu w północno-zachodniej części Oceanu Indyjskiego.	W sposób ciągły	PC, ESDZ
1.2 Promowanie poszanowania prawa międzynarodowego i zwalczanie nielegalnych działań na morzu	Promowanie zgodności z UNCLOS i innymi międzynarodowymi instrumentami związanymi z bezpieczeństwem morskim			
	1.2.1	Opowiadanie się za przestrzeganiem instrumentów międzynarodowych związanych z bezpieczeństwem morskim, zwłaszcza UNCLOS, i zachęcanie do ich podpisania i ratyfikacji oraz wymiana najlepszych praktyk z państwami nadbrzeżnymi i partnerami w zakresie wdrażania prawa międzynarodowego mającego znaczenie dla bezpieczeństwa morskiego na odpowiednich forach.	W sposób ciągły od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	1.2.2	Współpraca z krajami partnerskimi w celu wymiany najlepszych praktyk i środków służących budowaniu zaufania, aby pomóc we wdrażaniu prawa międzynarodowego w stosunkach z takimi krajami partnerskimi.	W sposób ciągły od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	Promowanie i rozwijanie aspektów bezpieczeństwa morskiego zgodnie z ramami prawnymi IMO i UE			
	1.2.3	Współpraca z krajami partnerskimi w celu zajęcia się kwestiami bezpieczeństwa morskiego poprzez zapewnienie, na przykład,	W sposób ciągły	PC, KOM, EMSA

		zgodności z instrumentami prawnymi IMO, w szczególności w celu wdrożenia Międzynarodowego kodeksu dla ochrony statków i obiektów portowych (kodeks ISPS).		
	1.2.4	Promowanie i opracowywanie wytycznych służb Komisji Europejskiej dotyczących MARSEC, w tym wytycznych dotyczących cyberbezpieczeństwa, zgodnie z przepisami IMO, w celu promowania funkcji kontroli bezpieczeństwa portów i statków.	W sposób ciągły	PC, KOM, EMSA
	1.2.5	Przeprowadzenie wystarczającej liczby inspekcji przez Komisję w zakresie bezpieczeństwa morskiego jako regularnego działania rocznego w celu monitorowania stosowania prawodawstwa UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego w państwach członkowskich; dalsze badanie sposobów zwiększenia bezpieczeństwa morskiego, w tym cyberbezpieczeństwa, zwłaszcza w odniesieniu do transportu morskiego, w tym statków pasażerskich.	W sposób ciągły	PC, KOM, EMSA
	Wspieranie walki z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami (NNN), zgodnie ze skonsolidowanym podejściem i najlepszymi praktykami UE.			
	1.2.6	Dalsze wspieranie państw członkowskich we wspólnych operacjach i operacjach w zakresie kontroli rybołówstwa przy jednoczesnym wdrażaniu wspólnych planów rozmieszczenia EFCA w celu umożliwienia stałej wymiany informacji i danych wywiadowczych oraz działań w zakresie kontroli, zaplanowanych na podstawie wyników oceny ryzyka.	W sposób ciągły, w toku	PC, KOM, EFCA
	1.2.7	Promowanie współpracy między agencjami, w tym wymiany	W toku	PC, KOM,

		danych, w celu poprawy monitorowania, kontroli i nadzoru oraz wspierania organów ds. rybołówstwa z UE i spoza UE ⁵ (w tym krajowych i regionalnych ośrodków monitorowania rybołówstwa) w egzekwowaniu mającego zastosowanie prawodawstwa regionalnego i krajowego.		EFCA, EMSA, Frontex
	1.2.8	Wspieranie straży przybrzeżnej i sił morskich państw członkowskich w świadczeniu usług w odpowiednich obszarach objętych konwencją RFMO w celu zapewnienia bezpieczeństwa marynarzy, statków rybackich i flot (np. przed piractwem), jak również lepszej kontroli i eliminacji przypadków pracy przymusowej i poważnych nadużyć w miejscach pracy na morzu.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, KOM
	1.2.9	Podjęcie działań w celu kontrolowania i eliminowania przypadków pracy przymusowej i poważnych nadużyć w miejscach pracy na morzu.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, KOM
	Wzmocnienie kontroli granicznych i zwalczanie transgranicznej działalności przestępczej, takiej jak przemyt migrantów lub towarów oraz handel ludźmi, z naciskiem na te części UE, które szczególnie odczuwają skutki presji migracyjnej, jak również nielegalnych, niedozwolonych poszukiwań i odwiertów węglowodorów.			
	1.2.10	Opracowanie spójnej i zdecydowanej reakcji w celu przeciwdziałania instrumentalizacji migracji drogą morską oraz powstrzymania, likwidacji i ścigania sieci przestępczych zajmujących się przemytem migrantów i handlem ludźmi.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ, Frontex, Europol, Eurojust
	1.2.11	Korzystając z pełnego wdrożenia rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ⁶ i zorganizowanej	Od 2024 r.	PC, KOM, EMSA, Frontex

⁵ Wsparcie na rzecz rybołówstwa dla organów UE i spoza UE objęte jest mandatem EFCA przy udziale pozostałych agencji. Wsparcie dla organów ds. rybołówstwa spoza UE wymaga przedłożenia specjalnego wniosku przez Komisję Europejską.

⁶ Rozporządzenie (EU) 2019/1896.

		współpracy między właściwymi podmiotami (np. Europol, Interpolem, UNODC) oraz mając na uwadze wspieranie działań Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UMOL), wzmocnienie analizy ryzyka, aby określić obszary morskie i porty, które należy monitorować, a także statki i statki powietrzne, które należy śledzić, do celów zwalczania transgranicznej nielegalnej działalności.		
	1.2.12	Opracowanie i utrzymywanie obrazu sytuacji w UE, w tym w strefie przedgranicznej, na podstawie wymiany informacji, analizy ryzyka oraz aktywnego nadzoru i patrolowania z powietrza.	Od 2024 r.	PC, Frontex
	1.2.13	Ochrona stref morskich państw członkowskich UE przed nielegalnymi, niedozwolonymi poszukiwaniami i odwiertami węglowodorów i innych zasobów, zgodnie z prawem międzynarodowym, w szczególności konwencją UNCLOS.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, ESDZ

Cel strategiczny 2. Współpraca z partnerami

Cele	Działania		Ramy czasowe <i>W stosownych przypadkach</i>	Zainteresowane podmioty
2.1 Zacieśnienie współpracy z partnerami strategicznymi o podobnych poglądach	Zacieśnienie współpracy z partnerami strategicznymi o podobnych poglądach			
	2.1.1	Zwiększenie udziału UE w mechanizmach SHADE w obszarze morskim, w tym w podgrupach roboczych GOG SHADE. Udział w pracach grupy G7++FOGG (Przyjaciele Zatoki Gwinejskiej) i jej podgrup roboczych. Udział w pracach kodeksu postępowania	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, ESDZ, KOM

		z Dżibuti i jego podgrup roboczych.		
	2.1.2	Pogłębienie dialogu i współpracy z państwami trzecimi i partnerami międzynarodowymi w kwestiach bezpieczeństwa morskiego będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak nadzór nad morską infrastrukturą krytyczną i jej ochrona.	Od 2023 r.	PC, ESDZ, KOM
	2.1.3	Wspieranie krajów partnerskich w budowaniu ich zdolności w zakresie zarządzania morskiego, praworządności, z uwzględnieniem procedur rozliczenia prawnego ⁷ , oraz ich zdolności wojskowych i morskich, w tym poprzez wykorzystanie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	2.1.4	Prowadzenie badań w celu pogłębienia zrozumienia zależności biznesowych i handlowych od głównych portów i morskich linii komunikacyjnych w UE i poza jej granicami oraz opracowanie formatów wymiany z kluczowymi podmiotami biznesowymi i branżowymi w dziedzinie przywozu i wywozu, a także z przedsiębiorstwami żegludowymi w celu wspierania wzajemnego zrozumienia zależności od bezpieczeństwa morskiego i morskich linii komunikacyjnych.	Od 2023 r.	PC, ESDZ, KOM
	Wzmocnienie współpracy i zwiększenie interakcji operacyjnych ze wszystkimi partnerami na morzu.			
	2.1.5	Rozmieszczenie urzędników łącznikowych UE w regionalnych centrach syntezy informacji morskich na morskich obszarach zainteresowania, aby ułatwić wymianę informacji i współpracę między UE i jej partnerami oraz, w stosownych przypadkach, ocenić	Od 2023 r.	PC, ESDZ

⁷ Procedury związane ze ściganiem podejrzanych uczestniczących w przestępstwach morskich, w szczególności piractwie i rozbojach z użyciem broni na morzu.

		wykonalność bezpośredniego połączenia tych centrów syntezy informacji z odpowiednimi systemami nadzoru morskiego UE.		
	2.1.6	Promowanie wykorzystania – do celów komunikacji zewnętrznej oraz w ćwiczeniach z nadbrzeżnymi państwami i partnerami – takich platform jak IORIS i YARIS przez rozmieszczone w ramach skoordynowanej obecności na morzu siły morskie państw członkowskich.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, ESDZ, EDA
	2.1.7	Stworzenie cywilnych narzędzi współpracy między operacjami morskimi prowadzonymi przez państwa członkowskie UE i agencje UE.	Od 2024 r.	PC, KOM, ESDZ, EDA, EMSA, Europol, Satcen, Frontex
	Uwzględnienie kwestii bezpieczeństwa morskiego do stosunków z krajami partnerskimi i organizacjami regionalnymi.			
	2.1.8	Rozwijanie powiązań z krajami partnerskimi i organizacjami regionalnymi poprzez angażowanie się we wspólne projekty związane, stosownie do przypadku, z ochroną na morzu i bezpieczeństwem morskim.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	2.1.9	Rozwijanie współpracy organów pełniących funkcję straży przybrzeżnej w ramach istniejących lub przyszłych porozumień roboczych i umów o statusie z krajami partnerskimi, w tym w celu wzmocnienia nadzoru morskiego.	Od 2023 r.	PC, ESDZ, Frontex, EMSA, EFCA
2.2 Współpraca z partnerami spoza UE w celu wzmocnienia nadzoru morskiego	Współpraca z partnerami spoza UE dotycząca rozwiązań interoperacyjnych w zakresie wymiany informacji dotyczących nadzoru morskiego.			
	2.2.1	Utrzymywanie wsparcia dla regionalnej struktury bezpieczeństwa morskiego w zachodniej części Oceanu Indyjskiego.	W sposób ciągły	KOM, ESDZ
	2.2.2	Poprawa wymiany informacji z krajami partnerskimi w ramach	Do końca 2024 r.	PC, KOM, ESDZ, EDA,

		Eurosuru oraz poprzez uruchomienie szczególnych obrazów sytuacji (art. 27 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej 2.0).		Frontex
	Wzmocnienie struktur bezpieczeństwa morskiego i współpracy między agencjami w basenach morskich i na morskich obszarach o znaczeniu strategicznym.			
	2.2.3	Wspieranie budowania zdolności morskich i poprawa orientacji w obszarze morskim w regionie Indo-Pacyfiku za pośrednictwem MASE, aż do jego zakończenia w grudniu 2023 r., a następnie za pośrednictwem będącego następcą regionalnego programu dotyczącego bezpieczeństwa morskiego, który rozpocznie się w 2024 r., jak również projektu CRIMARIO, w tym platformy IORIS.	W sposób ciągły	KOM, ESDZ
	2.2.4	Wzmocnienie synergii między programami Ecofish i PSP, CRIMARIO i MASE, aż do ich zakończenia, a następnie przez będący następcą regionalny program na rzecz bezpieczeństwa morskiego.		KOM, ESDZ
	2.2.5	Wspieranie wdrażania architektury bezpieczeństwa morskiego z Jaunde w regionie Zatoki Gwinejskiej za pośrednictwem GoGIN i platformy YARIS oraz we współpracy z odpowiednimi partnerami.		KOM, ESDZ
2.3 Wzmocnienie współpracy na poziomie dwustronnym i wielostronnym	Wzmocnienie współpracy na poziomie dwustronnym i wielostronnym			
	2.3.1	Pogłębienie współpracy z NATO w zakresie bezpieczeństwa morskiego w granicach uzgodnionych ram wspólnych deklaracji i wspólnego zestawu propozycji, w tym poprzez zorganizowany dialog UE–NATO dotyczący odporności, z pełnym poszanowaniem zasad wzajemnej otwartości i przejrzystości, wzajemności	Od 2023 r.	PC, ESDZ, EDA

		i inkluzywności, a także autonomii decyzyjnej obu organizacji ⁸ .		
	2.3.2	Wzmocnienie współpracy z IMO i regionalnymi konwencjami morskimi w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z celowymi, bezprawnymi działaniami, które mogą mieć wpływ na statki i obiekty portowe na całym świecie.	Od 2024 r.	PC, KOM, EMSA, HELCOM, OSPAR, konwencja barcelońska
	2.3.3	Wzmocnienie współpracy z UNODC w zakresie zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej prowadzonej na morzu lub dzięki morzu.	Od 2024 r.	PC, ESDZ, Frontex

Cel strategiczny 3. Odgrywanie wiodącej roli w zakresie orientacji w obszarze morskim

Cele	Działania		Ramy czasowe <i>W stosownych przypadkach</i>	Zainteresowane podmioty
3.1. Zwiększenie unijnej orientacji w obszarze morskim	Zapewnienie bezpiecznej i szybkiej wymiany informacji między wszystkimi powiązanymi sektorami i systemami w całej UE i całym EFTA.			
	3.1.1	Rozpoczęcie fazy operacyjnej mechanizmu CISE, w tym wdrożenie sieci niejawnej CISE.	Od 2024 r.	PC, KOM, EMSA ⁹
	3.1.2	Zachęcanie państw członkowskich, w szczególności straży przybrzeżnej i organów wojskowych, aby przystąpiły do	W sposób ciągły, od	KOM, EMSA

⁸ Wykaz obszarów współpracy znajduje się w tekście trzeciej wspólnej deklaracji o współpracy UE–NATO z dnia 10 stycznia 2023 r. (<https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>).

⁹ Faza operacyjna i harmonogram każdego działania wymienionego w niniejszym planie działania są uzależnione od uruchomienia zadania po zatwierdzeniu przez zarząd EMSA.

		społeczności CISE, i wspieranie ich w tym zakresie.	2023 r.	
	3.1.3	Wykorzystywanie CISE do wymiany informacji o nadzorze morskim w celu zwiększenia odporności i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej (np. kabli podmorskich, rurociągów i obiektów, w których wytwarza się energię z morskich źródeł odnawialnych).	Od 2024 r.	PC, KOM, EDA, Satcen, EMSA
	3.1.4	Rozważenie wykorzystania CISE do wymiany informacji w kontekście współpracy między agencjami, jako uzupełnienie już istniejących sieci.	W sposób ciągły, od momentu uruchomienia CISE	PC, EFCA, EMSA i Frontex
	3.1.5	Wsparcie dla utworzenia programu w zakresie morskiej orientacji sytuacyjnej na potrzeby obronności, przy jednoczesnym zapewnieniu synchronizacji z odpowiednimi cywilnymi zainteresowanymi stronami.	Do 2024 r.	PC, EDA
	Wzmocnienie wymiany informacji między cywilnymi i wojskowymi organami administracji morskiej			
	3.1.6	Wzmocnienie MARSUR oraz zapewnienie wymiany informacji operacyjnych między siecią MARSUR a CISE (w tym informacji niejawnych i jawnych).	Koniec 2024 r.	KOM, EMSA, EDA, Satcen, PC
	3.1.7	Wzmocnienie komunikacji i koordynacji między krajowymi ośrodkami operacji morskich w UE poprzez wykorzystanie CISE i MARSUR, w stosownych przypadkach na szczeblu regionalnym, w celu realizacji i poprawy zintegrowanego nadzoru morskiego w basenach morskich otaczających UE.	W sposób ciągły	PC, KOM, EDA, ESDZ (EUMS), EMSA
	3.1.8	Wzmocnienie programu MSC-HoA, aby poprawić orientację w obszarze morskim na obszarach o kluczowym znaczeniu dla ruchu morskiego.	W sposób ciągły	PC, ESDZ
	Wzmocnienie nadzoru morskiego i wymiany informacji, z wykorzystaniem zdolności opartych na technologiach			

	i systemach kosmicznych, BSP i innych nowych technologiach, w tym w celu ochrony granic zewnętrznych UE.			
	3.1.9	Umożliwienie wymiany istotnych informacji między zdolnościami opartymi na technologiach i systemach kosmicznych a instrumentami nadzoru morskiego, w tym CISE i MARSUR.	Koniec 2024 r.	PC, KOM, EMSA, EDA, ESA, Satcen
	3.1.10	Pełne wykorzystanie istniejących i przyszłych zdolności i usług programów kosmicznych UE, w tym komponentu dotyczącego obserwacji Ziemi (Copernicus, w tym jego usługi monitorowania środowiska morskiego – CMEMS i nadzoru morskiego CMS), Galileo (i jego systemu reagowania na zagrożenia) i EGNOS, a także IRIS ¹⁰ , w tym do celów nadzoru morskiego, monitorowania środowiska morskiego i zmiany klimatu.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ, EMSA, EFCA, Satcen
	3.1.11	Promowanie badań naukowych i innowacji w dziedzinie przestrzeni kosmicznej na potrzeby zastosowań związanych z nadzorem morskim, w tym poprzez udział kluczowych podmiotów i przemysłu, wraz z Centrum Satelitarnym Unii Europejskiej i programem badań strategicznych programu Copernicus w zakresie bezpieczeństwa.	Od 2023 r.	PC, KOM, EMSA, Frontex, Satcen
	3.1.12	Poprawa integracji technologii kosmicznej ze zdalnie kierowanymi bezzałogowymi systemami powietrznymi, jak również stacjami radarowymi, samolotami patroli morskich i zasobami morskimi (załogowymi i bezzałogowymi) za pomocą innowacyjnych, odpornych na ataki cybernetyczne narzędzi.	W sposób ciągły od 2023 r.	PC, EMSA, Frontex, Satcen
	3.1.13	Zwiększenie nadzoru przez przybrzeżne okręty patrolowe i pełnomorskie jednostki patrolowe oraz uzupełnienie go o połączone w sieć cyfrową wysokiej klasy platformy morskie, w tym platformy bezzałogowe, zgodnie z przepisami krajowymi.	Projekt pilotażowy ma zostać wdrożony do	PC, KOM, ESDZ, EDA, Frontex

¹⁰ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

			2025 r.	
	3.1.14	Systematyczne korzystanie z innowacyjnych rozwiązań (technologii i wiedzy) będących wynikiem unijnych badań naukowych i innowacji w zakresie bezpieczeństwa cywilnego dotyczących bezpieczeństwa morskiego, finansowanych w ramach zaproszeń dotyczących granic i bezpieczeństwa zewnętrznego w ramach programu „Horyzont 2020”, jak również w ramach odpowiednich zaproszeń w ramach programu „Horyzont Europa”.	Od 2023 r.	PC
	3.1.15	Rozważenie rozmieszczenia w strategicznych miejscach radarów stacjonarnych, satelitów optycznych i urządzeń hiperspektralnych, aby lepiej wykrywać i identyfikować zagrożenia związane z bezpieczeństwem morskim, jeśli zapadnie taka decyzja.	W sposób ciągły	PC, EMSA, Frontex
	3.1.16	W ramach Europejskiego Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej i Śródziemnomorskiego Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej – przyczynianie się do zwiększenia orientacji w obszarze morskim oraz współpracy unijnej i międzynarodowej poprzez wymianę najlepszych praktyk.	Od 2023 r.	PC, ESDZ, KOM, EFCA, EMSA, Frontex
	Rozwój zdolności nadzoru morskiego			
	3.1.17	Uwzględnienie możliwości rozwoju projektowania sprzętu i systemów, takich jak mała misja satelitarna, która ma być realizowana w ramach konstelacji, przybrzeżnych sieci radarowych, bezzałogowych, półstałych platform na morzu.	Od 2023 r.	KOM, PC
3.2 Współpraca z właściwymi partnerami spoza UE nad rozwiązaniami interoperacyjnymi	Współpraca z właściwymi partnerami spoza UE nad rozwiązaniami interoperacyjnymi w zakresie wymiany informacji dotyczących nadzoru morskiego			
	3.2.1	Wspieranie budowania zdolności morskich i zwiększanie orientacji w obszarze morskim w regionie Indo-Pacyfiku za pośrednictwem MASE, aż do jego zakończenia w grudniu 2023 r., a następnie za	W sposób ciągły	KOM, ESDZ

w zakresie wymiany informacji dotyczących nadzoru morskiego		pośrednictwem będącego następcą regionalnego programu dotyczącego bezpieczeństwa morskiego, który rozpocznie się w 2024 r., jak również projektu CRIMARIO, w tym platformy IORIS.		
	3.2.2	Wspieranie wdrażania architektury bezpieczeństwa morskiego z Jaunde w regionie Zatoki Gwinejskiej za pośrednictwem GoGIN, w szczególności platformy YARIS.	W toku	KOM, ESDZ
	3.2.3	Wspieranie podobnie myślących partnerów spoza UE poprzez przekazywanie im zdjęć satelitarnych i analiz z agencji UE w kontekście specjalnych projektów, w tym dotyczących działań w kontekście połowów NNN.	W toku	PC, ESDZ, EFCA, Satcen

Cel strategiczny 4. Zarządzanie ryzykiem i zagrożeniami

Cele	Działania		Ramy czasowe W stosownych przypadkach	Zainteresowane podmioty
4.1 Dalsze rozwijanie świadomości i gotowości w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu i degradacją środowiska	4.1.1	Wzmocnienie zdolności w zakresie koordynacji i interwencji w przypadku incydentów i katastrof na morzu, z należyтым uwzględnieniem systemów prowadzonych przez EMSA oraz Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, a także poprzez wzmocnienie lub opracowanie zintegrowanego podejścia i szybkiego reagowania w celu zarządzania incydentami morskimi.	W sposób ciągły	PC, KOM, ESDZ, EDA, EMSA
	4.1.2	Zwiększenie wiedzy na temat wpływu zmiany klimatu, podnoszenia się poziomu mórz i oceanów, fal burzowych i degradacji środowiska na bezpieczeństwo morskie oraz przeciwdziałanie powiązanemu	W sposób ciągły, od 2023 r.	KOM, ESDZ, PC, EDA, Satcen

		ryzyku i zagrożeniom.		
	4.1.3	Zwiększenie orientacji w obszarze morskim, wczesne ostrzeganie i prognozowanie strategiczne dotyczące skutków zmiany klimatu i degradacji środowiska dla bezpieczeństwa morskiego, w tym poprzez ułatwienie gromadzenia i wymiany danych z obserwacji oceanów, po ocenie ryzyka.	W sposób ciągły, od 2023 r.	KOM, ESDZ, PC, EDA, Frontex, Satcen
	4.1.4	Rozszerzenie szkoleń i ćwiczeń prowadzonych przez właściwe organy w celu szkolenia w zakresie przygotowania się i reagowania na skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska dla bezpieczeństwa morskiego.	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, KOM, ESDZ
	4.1.5	Wkład w rozwój cyfrowego bliźniaka oceanu (DTO), z perspektywy bezpieczeństwa morskiego, w celu zajęcia się wzajemnymi oddziaływaniami bezpieczeństwa morskiego oraz zmieniającego się środowiska i klimatu.	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, KOM
	4.1.6	Rozważenie rozwiązania kwestii operacji statek-statek, które mogą stanowić atak hybrydowy.	W sposób ciągły, od 2023 r.	KOM, PC, ESDZ
4.2 Zwiększenie odporności i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej (np. gazociągów, kabli podmorskich, portów, morskich urządzeń energetycznych, terminali LNG oraz pływających jednostek magazynowych)	Wzmocnienie odporności i ochrony krytycznej infrastruktury, ze zwróceniem uwagi na specyfikę regionalną i poziomy zagrożenia.			
	4.2.1	Promowanie projektów regionalnych we wszystkich basenach morskich otaczających UE w celu wzmocnienia odporności i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej, aby zapewnić ciągłość, dostępność i poufność procesów, takich jak dystrybucja energii i internet oraz transmisja danych.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
	4.2.2	Sporządzenie oceny ryzyka i planów awaryjnych / planów przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ, EUMS,

i regazyfikujących).		nadzwyczajnej (na poziomie unijnym/krajowym) dla krytycznej infrastruktury morskiej – z udziałem wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym z sektora prywatnego, oraz bez uszczerbku dla dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych (np. w sprawie oceny ryzyka podmiotów krytycznych w sektorze transportu i podsektorze transportu wodnego).		EDA, EMSA
	4.2.3	Przeprowadzenie testów wytrzymałościowych infrastruktury morskiej, na podstawie zalecenia Rady 15623/22, z wykorzystaniem, w stosownych przypadkach, standardów dotyczących metodyki testów wytrzymałościowych infrastruktury krytycznej opracowanych w ramach projektu INFRASTRESS.	Od 2023 r.	PC, KOM
	4.2.4	Prowadzenie regularnych, pełnych ćwiczeń morskich na żywo na poziomie UE, skoncentrowanych między innymi na ochronie portów, przeciwdziałaniu zagrożeniom cyberbezpieczeństwa i zagrożeniom hybrydowym, w stosownych przypadkach również z udziałem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.	W sposób ciągły, począwszy od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ, ECGFF, EDA, Frontex, ENISA
	4.2.5	Zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi, przy wsparciu odpowiednich agencji UE, w celu opracowania regionalnego planu nadzoru nad infrastrukturą podwodną i morską służącego powstrzymaniu wrogich ataków przeciwko takiej infrastrukturze. Zacieśnienie współpracy w zakresie oceny incydentów oraz współpracy między organami cywilnymi i wojskowymi i poprawa współdzielenia zasobów i wymiany informacji w celu ochrony infrastruktury podwodnej i morskiej. Zacieśnienie współpracy w tej dziedzinie z podobnie myślącymi państwami trzecimi oraz z kluczowymi partnerami, takimi jak	Od 2024 r.	PC, KOM, EDA, EMSA

		NATO, w ramach ustrukturyzowanego dialogu UE–NATO na temat odporności.		
	4.2.6	Rozwijanie i w stosownych przypadkach rozmieszczanie statków specjalistycznych i innych zasobów (BSP, obrazowanie satelitarne) w celu patrolowania i ochrony krytycznej infrastruktury morskiej, w tym wielozadaniowych statków badawczych.	Rozmieszczenie istniejących zasobów do końca 2023 r. Rozwijanie dalszych zasobów do 2025 r.	PC, EDA, Satcen
	4.2.7	Prowadzenie dalszych badań dotyczących ochrony krytycznej infrastruktury morskiej, również w celu wsparcia odpowiednich zaleceń CARD.	Do 2025 r.	PC, EDA
	4.2.8	Wzmocnienie kompetencji organów krajowych w zakresie bezpieczeństwa statków i portów zgodnie z konwencją SOLAS, kodeksem ISPS, rozporządzeniem 725/2004 ¹¹ oraz dyrektywą 2005/65/WE ¹² .	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, EMSA
	4.2.9	Usprawnienie mechanizmów wymiany informacji z krajami partnerskimi o podobnych poglądach, w stosownych przypadkach, w celu wzmocnienia wymiany informacji oraz nadzoru nad krytyczną infrastrukturą morską.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
4.3 Poprawa cyberbezpieczeństwa	Ocena ryzyka w cyberprzestrzeni i określenie odpowiednich środków bezpieczeństwa			
	4.3.1	Wdrożenie odpowiednich wytycznych dla sektora morskiego,	Od 2024 r.	PC, KOM

¹¹ Rozporządzenie (WE) nr 725/2004.

¹² Dyrektywa 2005/65/WE.

		w szczególności dotyczących portów w kontekście dyrektywy NIS 2.		
	4.3.2	Dalsze rozwijanie wspólnych zdolności w zakresie cyberinwigilacji w przypadku administracji morskiej / organów straży przybrzeżnej. Rozwijanie zdolności sektora morskiego do stawiania czoła zagrożeniom cyberbezpieczeństwa poprzez zachęcanie do wymiany najlepszych praktyk i do opracowywania wytycznych między podmiotami morskimi, a także dalsze zajmowanie się tematyką cyberbezpieczeństwa w dziedzinach bezpieczeństwa i ochrony na poziomie Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO).	Od 2024 r.	PC, KOM, EMSA, ENISA
	4.3.3	Rozwój współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa w obszarze morskim z podobnie myślącymi państwami niebędącymi członkami UE, na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym, mając na celu między innymi wzmocnienie ochrony cyfrowej infrastruktury morskiej.	Od 2023 r.	PC, KOM, ENISA
	4.3.4	Zwiększenie odporności administracji morskich poprzez prowadzenie regularnych sesji szkoleniowych w zakresie zarządzania kryzysowego w dziedzinie cyberbezpieczeństwa oraz rozwijanie kultury wspólnego reagowania na incydenty.	W sposób ciągły, od 2024 r.	PC, KOM, ENISA, EMSA, Frontex
	4.3.5	Poszerzenie wiedzy na temat cyberbezpieczeństwa i dalszy rozwój kompletnego mapowania cyberbezpieczeństwa w żegludze w celu	Od 2024 r.	PC, KOM, EMSA, ENISA

		określenia obowiązków.		
4.4 Wzmocnienie odporności UE i poprawa reagowania na ingerencje w informacje i manipulacje informacjami oraz inne zagrożenia hybrydowe dotyczące bezpieczeństwa morskiego	Zwalczanie obcych i krajowych ingerencji w informacje i manipulacji informacjami oraz innych zagrożeń hybrydowych związanych z obszarem morskim			
	4.4.1	Wdrożenie alternatywnych narracji związanych z morzem, w tym poprzez zapewnienie organom operacyjnym (dowódcom operacyjnym) przekazania uprawnień niezbędnych do zwalczania dezinformacji i wdrażania działań zaradczych.	Od 2023 r.	PC, ESDZ i unijne operacje morskie
	4.4.2	Promowanie współpracy organów pełniących funkcję straży przybrzeżnej UE w zakresie – między innymi – zwalczania zagrożeń hybrydowych w obszarze morskim.	W sposób ciągły, od 2023 r.	PC, KOM, EMSA, Frontex
4.5 Ocena potencjalnego wpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w infrastrukturę morską na bezpieczeństwo	4.5.1	Ocena inwestycji w infrastrukturę morską dokonywanych przez podmioty spoza UE w kontekście mechanizmu współpracy UE na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/452 ¹³ .	W toku	PC, KOM
4.6 Opracowanie kompleksowej odpowiedzi na problem niewybuchów w basenach morskich otaczających UE	4.6.1	Na podstawie działań pilotażowych związanych z niewybuchami prowadzonych na Morzu Bałtyckim – sporządzenie kompleksowego planu dla basenów morskich otaczających UE, aby określić rodzaj, lokalizację i ilość niewybuchów pochodzących z działań wojskowych, w ramach działań mających na celu zminimalizowanie ich wpływu na środowisko, zapewnienie bezpieczeństwa szlaków morskich i ułatwienie rozwoju działań gospodarczych związanych ze środowiskiem morskim. Jednocześnie – zidentyfikowanie	Od 2023 r.	PC, KOM

¹³ Rozporządzenie (EU) 2019/452.

		istniejących i niezbędnych zdolności UE oraz odpowiednich mechanizmów finansowania w celu uporania się z kwestią niewybuchów w basenach morskich otaczających UE.		
4.7 Wzmocnienie działań w celu przygotowania się na akty terrorystyczne, bezprawne działania i przestępstwa na morzu, zagrożenia dla wolności żeglugi oraz zagrożenia hybrydowe	4.7.1	Przeprowadzenie wystarczających inspekcji w zakresie bezpieczeństwa morskiego oraz zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia i ochrony statków, portów i obiektów portowych w UE, zgodnie z mającym zastosowanie prawodawstwem międzynarodowym i unijnym.	W sposób ciągły corocznie	PC, KOM, EMSA
	4.7.2	Wzmocnienie zdolności w zakresie zapobiegania nielegalnym działaniom na morzu – w tym piractwu – oraz ich wykrywania i zwalczania w kontekście skoordynowanej obecności na morzu oraz w drodze współpracy z podobnie myślącymi partnerami strategicznymi.	W sposób ciągły	PC, ESDZ
	4.7.3	Zakończenie przeprowadzanej przez służby Komisji Europejskiej oceny ryzyka w celu poprawy ochrony statków pasażerskich, aby określić rozwiązania w zakresie przeciwdziałania wspólnemu ryzyku i zagrożeniom dla bezpieczeństwa statków pasażerskich w UE.	W toku	KOM
	4.7.4	Przeprowadzenie badania mającego na celu sporządzenie mapy całej istotnej infrastruktury podmorskiej, związanych z nią zdolności i redundancji, słabych punktów, zagrożeń i ryzyka dla dostępności usług, wpływu przestojów przewodów podmorskich na państwa członkowskie i całą Unię, jak również ograniczenia ryzyka, możliwości naprawy, a także zaproponowanie zaleceń mających zapewnić większą odporność/redundancję, jeśli to konieczne.	Od 2023 r.	PC, KOM
4.8 Wzmocnienie zdolności do udziału w zwalczaniu zorganizowanych i poważnych zagrożeń międzynarodowych oraz	4.8.1	Poprawa i zwiększenie zdolności państw członkowskich, przy wsparciu zainteresowanych agencji, w zakresie zapobiegania nielegalnemu handlowi prowadzonemu za pośrednictwem transportu morskiego lub na morzu (takiemu jak przestępstwa przeciwko środowisku, handel bronią i narkotykami, przemyt migrantów	Od 2023 r.	PC, EFCA, EMSA, Frontex, KOM, Europol

nielegalnych działań w celu zwiększenia bezpieczeństwa wewnętrznego UE		i handel ludźmi, połowcy NNN itp.), jego wykrywania i zwalczania, w szczególności przez opracowanie działań w ramach EMPACT.		
	4.8.2	Zbadanie możliwości dalszego wykorzystania informacji o pasażerach, przekazywanych przez przewoźników morskich, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów międzynarodowych, unijnych i krajowych, w celu zwiększenia bezpieczeństwa na granicach zewnętrznych i w UE.	Od 2023 r.	PC, KOM, Frontex, Europol
4.9 Ograniczenie zagrożeń dla bezpieczeństwa związanych z wymianą danych morskich z państwami trzecimi	4.9.1	Ocena ryzyka w oparciu o charakter udostępnianych danych oraz identyfikacja zasobów i procedur potrzebnych do zarządzania tym ryzykiem.	Od 2023 r.	Satcen, ESDZ, KOM, PC

Cel strategiczny 5. Zwiększenie zdolności

Cele	Działania		Ramy czasowe <i>W stosownych przypadkach</i>	Zainteresowane podmioty
5.1 Wzmocnienie zdolności nawodnych	Wzmocnienie przyszłych zdolności nawodnych i usunięcie braków w czynnikach warunkujących potencjał sił			
	5.1.1	Dalsze prace w zakresie europejskich okrętów patrolowych w obszarze priorytetowym CARD.	Od 2023 r.	PC, EDA
	5.1.2	Opracowanie wspólnych wymogów w zakresie ochrony sił zbrojnych dla sił morskich państw członkowskich UE, przy unikaniu niepotrzebnego powielania działań.	Do 2025 r.	PC, ESDZ (EUMS), EDA
	5.1.3	Inicjowanie działań zwiększających efektywność systemów napędu,		

		produkcji energii, magazynowania i zarządzania oraz logistyki poprzez wdrażanie nowych technologii.		
	5.1.4	Wspieranie morskiej mobilności wojskowej poprzez zatwierdzanie uzgodnień technicznych dotyczących zezwoleń na ruch transgraniczny w obszarze morskim.		
	5.1.5	Opracowanie wspólnych wymogów i specyfikacji dla przyszłych systemów bezzałogowych zapewniających interoperacyjność systemów.		
	5.1.6	Zapewnianie wsparcia na wniosek państw członkowskich w zakresie projektów PESCO, w tym Europejskiej koralowej patrolowej.		
	5.1.7	Wspieranie rzeczywistego rozwoju zdolności i pozyskania pierwszego statku w ramach Europejskiej koralowej patrolowej.	Od 2023 r.	PC, KOM
	5.1.8	Wspieranie rzeczywistego rozwoju zdolności półautonomicznego pojazdu nawodnego średniej wielkości z modułowymi ładunkami.	Do 2024 r.	PC, KOM
	5.1.9	Wspieranie rozwoju przyszłych zdolności morskich, tj. funkcjonalnego inteligentnego systemu systemów dla przyszłych platform morskich.	Do 2025 r.	PC, KOM
	5.1.10	Wspieranie rzeczywistego rozwoju zdolności w zakresie współpracy w dziedzinie marynarki wojennej w oparciu o wspólny nadzór morski.	Do 2026 r.	PC, KOM
5.2 Wzmocnienie zdolności podwodnych	Zwiększenie podwodnych zdolności UE w zakresie środków przeciwninowych			
	5.2.1	Opracowanie unijnej koncepcji działań w zakresie środków przeciwninowych w celu wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego bezpiecznej nawigacji i eksploatacji statków morskich	Do 2025 r.	PC, KOM, EDA

		i systemów bezzałogowych, w tym wykorzystanie możliwości wynikających z działań rozwojowo-badawczych Europejskiego Funduszu Obronnego.		
	5.2.2	Dalsze rozwijanie ukierunkowanych projektów PESCO (ATT, DIVEPACK, EUNDDC i MAS MCM) oraz wykorzystywanie wsparcia z Europejskiego Funduszu Obronnego dla opartych na współpracy i wspólnych projektów w dziedzinie badań i rozwoju i projektów w ramach poprzedzającego go Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP).		
	5.2.3	Poprawa zdolności w zakresie zwalczania okrętów podwodnych, w tym wykrywania zarówno pod względem technologicznym, jak i proceduralnym.	Do 2025 r.	PC, EDA
	5.2.4	Wspieranie rozwoju technologii roju w odniesieniu do zespołów załogowo-bezzałogowych, oraz podwodnej obserwacji, wykrywania, pozyskiwania i komunikacji.	Od 2023 r.	KOM, PC
	5.2.5	Promowanie rozwoju technologicznego i rozwiązań na potrzeby pierwszej fazy koncepcji działań w zakresie środków przeciwminowych.	Do 2024 r.	KOM, PC
	5.2.6	Wspieranie rozwoju zdolności w zakresie zabezpieczenia krytycznej infrastruktury dna morskiego, a także zdolności zwalczania rojów podwodnych składających się z niejednorodnych bezzałogowych pojazdów podwodnych.	Od 2023 r.	KOM, PC
	5.2.7	Wspieranie rzeczywistego rozwoju zdolności w zakresie ciężkiego wielofunkcyjnego dronu trałującego.	Od 2023 r.	KOM, PC
5.3 Wspieranie marynarek wojennych i straży przybrzeżnych państw	Określenie technologii i działań badawczych w odpowiedzi na potrzeby w zakresie zdolności, również z uwzględnieniem nadrzędnego strategicznego programu EDA			
	5.3.1	Wspieranie badań nad innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie	Do 2025 r.	PC, KOM, EDA

członkowskich UE w rozwijaniu krytycznych technologii i zdolności przemysłowych		wytwarzania, magazynowania i dystrybucji energii elektrycznej oraz zarządzania nią, niezbędnymi do zaspokojenia wysokiego zapotrzebowania na energię przez nowe systemy.		
	5.3.2	Zwiększenie autonomicznej koordynacji zespołów załogowo-bezzałogowych, w tym technologii roju.		
	5.3.3	Zapewnienie nadzoru nad bardzo szybkimi, odpornymi i solidnymi podwodnymi sieciami komunikacyjnymi oraz ich ochrony, w stosownych przypadkach z udziałem przemysłu i państw trzecich.		
	5.3.4	Badanie i włączanie technologii przełomowych, w tym sztucznej inteligencji, technologii dużych zbiorów danych i technologii kwantowych.		
	5.3.5	Badania i rozwój związane ze wspólną architekturą i infrastrukturą cyfrową statków.		
	5.3.6	Zwiększanie automatyzacji statków poprzez wdrożenie odpornych, zautomatyzowanych platform i systemów przy zmniejszonej liczbie członków załogi oraz systemów wspomagania decyzji.		
	Określenie krytycznych zależności wpływających na obronną bazę technologiczną i przemysłową UE (EDTIB) i wspólne zajęcie się nimi.			
	5.3.7	Dzięki prowadzeniu prac nad kluczowymi działaniami strategicznymi – zwiększanie świadomości i promowanie wspólnego zrozumienia istniejących braków i luk w zakresie dziedzin przemysłowych i technologicznych, a także mogących osłabić swobodę działania UE niedoborów umiejętności, wśród państw członkowskich, instytucji Unii i podmiotów przemysłu obronnego.	W toku	PC, EDA
	5.3.8	Wspieranie współpracy między państwami członkowskimi poprzez opracowywanie projektów finansowanych przez Europejski Fundusz Obronny oraz wspieranie wspólnego udzielania zamówień na	W toku	PC, KOM, EDA

		zdolności morskie, w tym poprzez inicjatywy obronne UE i przy ich wsparciu.		
	Dostosowanie działań marynarki wojennej i straży przybrzeżnej do celów Europejskiego Zielonego Ładu.			
	5.3.9	Ocena możliwości współistnienia projektów z zakresu energii z morskich źródeł odnawialnych i działań obronnych poprzez analizę, czy możliwe byłoby wdrożenie projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych lub innych zrównoważonych zastosowań na obszarach morskich zarezerwowanych lub wykorzystywanych do działań wojskowych.	Do 2025 r.	PC, KOM, ESDZ, EDA
	5.3.10	Rozwijanie technologii odnawialnych (paliwo odnawialne, doposażenie silników, elektryfikacja itp.), odpowiednich do wykorzystania w celach wojskowych w obszarze morskim.		

Cel strategiczny 6. Kształcenie i szkolenie

Cele	Działania		Ramy czasowe W stosownych przypadkach	Zainteresowane podmioty
6.1 Wymiana w zakresie edukacji, szkoleń i umiejętności między sektorami, państwami członkowskimi i krajami partnerskimi	6.1.1	Wykorzystywanie prac prowadzonych przez agencje (EFCA, EMSA, Frontex) w celu rozwijania zdolności i specjalistycznych szkoleń w ramach trójstronnego porozumienia roboczego do organizowania międzysektorowych szkoleń w zakresie bezpieczeństwa morskiego dotyczących egzekwowania prawa, wojska, kontroli granicznej, straży przybrzeżnej, cyberbezpieczeństwa, ochrony krytycznej infrastruktury morskiej itp.	Od 2023 r.	PC, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.1.2	Promowanie udziału kobiet w edukacji i szkoleniach w zakresie	Od 2023 r.	PC, KOM,

		bezpieczeństwa morskiego.		ESDZ
	6.1.3	Wspieranie współpracy i szkoleń, w tym w kontekście ECGFF, z akredytowanymi przez państwa członkowskie i przez NATO ośrodkami, centrami doskonałości itp., z pełnym poszanowaniem zasad wzajemnej otwartości i przejrzystości, wzajemności i inkluzywności, a także autonomii decyzyjnej obu organizacji.	Od 2023 r.	PC, ESDZ, EFCA, EMSA, Frontex
	6.1.4	Rozważenie opracowania wojskowego międzynarodowego semestru morskiego w ramach „Europejskiej inicjatywy wymiany młodych oficerów” (EMILYO – wojskowy Erasmus ¹⁴).	Od 2023 r.	PC, ESDZ (EKBiO)
	6.1.5	Prowadzenie wspólnych ćwiczeń z partnerami spoza UE w celu zwiększenia interoperacyjności.	Od 2023 r.	PC, KOM, ESDZ
6.2 Wykorzystanie prac wykonanych przez agencje i fora	6.2.1	Kontynuacja udziału na zasadzie <i>ad hoc</i> w ćwiczeniu COASTEX opartym na planach państw członkowskich, ulepszeniu i zróżnicowaniu COASTEX oraz regularnym prowadzeniu odpowiednich działań w basenach morskich otaczających UE.	W toku	PC, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.2.2	Przeprowadzenie działań związanych z budowaniem zdolności podczas wdrażania wielofunkcyjnych działań na morzu (MMO) w wybranych basenach morskich otaczających UE, na wniosek państw członkowskich i na podstawie prac EMSA, EFCA i Fronteksu.	W toku	PC, EFCA, EMSA, Frontex
	6.2.3	Dzielenie się wnioskami wyciągniętymi z korzystania z sektorowych ram kwalifikacji dla straży przybrzeżnej oraz udzielanie wskazówek, pomocy i wsparcia we wdrażaniu dobrych praktyk, w tym w zakresie cyberbezpieczeństwa.	W sposób ciągły	PC, EFCA, EMSA, Frontex
6.3. Wzmocnienie	6.3.1	Wykorzystywanie wiedzy i szkoleń zapewnianych przez HCoE	W toku	PC, KOM,

¹⁴ <http://www.emilyo.eu/>; Inicjatywa EMILYO nie jest związana z programem Erasmus+.

umiejętności i programów nauczania w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa hybrydowego w obszarze morskim		Helsinki, w tym ich części dotyczącej bezpieczeństwa morskiego, również na podstawie podręcznika HCoE dotyczącego hybrydowych zagrożeń morskich ¹⁵ .		ESDZ, HCoE
	6.3.2	Wzmocnienie umiejętności w zakresie cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa hybrydowego i związanego z przestrzenią kosmiczną poprzez wspieranie ukierunkowanych szkoleń poświęconych umiejętnościom cybernetycznym i cyfrowym w obszarze morskim.	Od 2023 r.	PC, KOM, EMSA
	6.3.3	Zwiększenie umiejętności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa hybrydowego poprzez ukierunkowane programy nauczania, które mają zostać opracowane przez właściwe instytucje lub organy państw członkowskich, mając na uwadze, że EMSA otrzymała na 2023 r. od państw członkowskich i Komisji Europejskiej zadanie opracowania kursu na temat cyberbezpieczeństwa morskiego.	Od 2023 r.	PC, KOM, EMSA
6.4 Budowanie zdolności	6.4.1	Prowadzenie ukierunkowanych programów szkoleniowych, w tym w ramach ECGFF, otwartych dla partnerów spoza UE i dla odpowiednich zainteresowanych stron, w tym, w stosownych przypadkach, z sektora prywatnego, w celu zwalczania istniejących i pojawiających się zagrożeń dla bezpieczeństwa morskiego.	W toku	PC, KOM, ESDZ, EMSA, Frontex, EFCA, ECGFF
	6.4.2	Promowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych w krajach partnerskich w celu przyciągnięcia kobiet do odpowiednich sektorów, w tym funkcji straży przybrzeżnej, również z udziałem właściwych agencji UE i odpowiednich zainteresowanych stron, w tym, w stosownych przypadkach, z sektora prywatnego.	W toku	PC, KOM, ESDZ, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.4.3	Dalsze rozwijanie wojskowego międzynarodowego semestru	Od 2023 r.	PC, ESDZ

¹⁵ Podręcznik HCoE jest podstawą odpowiednich szkoleń dla operatorów i decydentów z państw uczestniczących, UE i NATO.

		morskiego, w tym programu wymiany młodych oficerów.		
	6.4.4	Prowadzenie ćwiczeń cywilno-wojskowych opartych na scenariuszach obejmujących wspólną jurysdykcję lub wspólne wykorzystywanie zdolności.	Od 2023 r.	

SŁOWNIK SKRÓTÓW

A

ASEAN: Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej

ATT: torpeda przeciwtorpedowa (projekt PESCO)

B

C

CARD: skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności

CISE: wspólny mechanizm wymiany informacji

KOM: służby Komisji Europejskiej

Copernicus: unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi

CRIMARIO: najważniejsze szlaki morskie w regionie Indo-Pacyfiku

WPBiO: wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony

D

DTO: cyfrowy bliźniak oceanu

E

EBCGA/Frontex: Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

ECGFF: Europejskie Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej

EDA: Europejska Agencja Obrony

EDTIB: Europejska baza technologiczno-przemysłowa sektora obronnego

ESDZ: Europejska Służba Działań Zewnętrznych
EFCA: Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa
EGNOS: europejski system wspomagania satelitarnego
EMPACT: europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępstwami
EMSA: Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego
ENISA: Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa
UE: Unia Europejska
EUBAM Libya: misja pomocy granicznej UE w Libii
EUMS: Sztab Wojskowy Unii Europejskiej
EUMSS: strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego
EUNAVFOR: siły morskie dowodzone przez Unię Europejską
Europol: Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania
Eurosur: europejski system nadzorowania granic
G
Galileo: europejski system nawigacji satelitarnej
H
HCoE: Europejskie Centrum ds. Zwalczenia Zagrożeń Hybrydowych, Helsinki
HELCOM: komisja helsińska – Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku
I
IMO: Międzynarodowa Organizacja Morska
Interpol: Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej
IORA: Stowarzyszenie Państw Nadbrzeżnych Oceanu Indyjskiego

Kodeks ISPS: Międzynarodowy kodeks dla ochrony statków i obiektów portowych

Połowcy NNN: nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy

K

M

MAOC-N: Morskie Centrum Analiz i Operacji ds. Zwalczania Narkotyków

MARSUR: projekt obronny w zakresie nadzoru morskiego

MASE: program na rzecz promowania regionalnego bezpieczeństwa morskiego

MAS MCM: Morskie (pół-)autonomiczne systemy środków przeciwminowych

MedCGFF: Śródziemnomorskie Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej

PC: państwa członkowskie

MSCO: kurs dla operatorów statków morskich

N

NATO: Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego

dyrektywa NIS 2:

O

OSPAR: Komisja z Oslo i Paryża

P

Projekt PASSMAR: program wsparcia strategii bezpieczeństwa i ochrony na morzu w Afryce Środkowej

PESCO: stała współpraca strukturalna

PNT: pozycja, nawigacja i czas

PSP: program na rzecz ochrony portów i bezpieczeństwa żeglugi

R

RFMO: regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem

BSP: zdalnie kierowany bezzałogowy system powietrzny

S

Satcen: Centrum Satelitarne Unii Europejskiej

SHADE: wspólna świadomość i zbieżność

SOLAS: Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu

Projekt SWAIMS: wsparcie na rzecz zintegrowanego bezpieczeństwa morskiego w Afryce Zachodniej

U

UMOL: Unijny Mechanizm Ochrony Ludności

ONZ: Organizacja Narodów Zjednoczonych

UNCLOS: Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza

UNODC: Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości